

**Rusko nepriznáva rozhodnutia
ESLP**

**Predseda SZPB k relácii RTVS
O osobnosti J. Tisa**

**Norimberský tribunál
Toto ste vedeli?**

Naša anketa

V období Mníchovskej zrady bolo na obranu vlasti pripravených okolo 1,3 milióna čs. vojakov. Mali sme sa brániť? Ved' i tak vojna vzala ČSR 360 tisíc životov.

Slavomír Fijalka, člen HDK pri ObIV SZPB Nitra: – V roku 1938 nás zradili naši spojenci, ktorým sme slepo verili. Postaviť sa samostatne Hitlerovi by bola samovražda.

No z tých udalostí sme sa vôbec nepoučili. Dnes sa dopúšťame tej istej chyby, keď robíme poskoka tým, ktorí nás zradili a vraždili. Naopak k tým, ktorí nás oslobodili a zachránili od vyhladenia, sa stavia-me chrbtom. Smutné.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Každý vojak po vojne je generál. Preto aj na túto otázku je odpoveď hypotetická – čo ak? Dôležité je, aby sme sa poučili z histórie a nerobili už také chyby, ktoré nás dovedli do druhej svetovej vojny a priniesli veľké obete. Zlu sa treba postaviť na odpor v zárodku. Preto je Mníchovská zrada mementom pre súčasnosť a hlavne pre naše elity.

Josef Surman, podpredseda ZO SZPB Martin Sever 1: – V roku 1938 mala Československá armáda vysoký stav vycvičenosti, bola dobre vyzbrojená a predstavovala plnohodnotný, dobre motivovaný a odhodlaný celok. Jedinou slabinou bola letecká technika, ktorá sa s Bf 109 nemohla rovnať.

V roku 1938 nemecká armáda ešte nebola na vojnu pripravená, nakoľko ju trápil nedostatok modernej techniky, ako aj vycvičených vojakov. Po vojne vykonaných analýzach niektorí historici tvrdili, že nemecká armáda by v tom období vydržala bojovať maximálne šesť až sedem týždňov.

Záver: S modernou a dobre vyzbrojenou armádou a schopným veliteľským zborom, ktorého vojaci obsadili, po rýchlo vykonanej mobilizácii, pásmo pevností sa malo Československo na obranu postaviť, nech už by bol výsledok tohto stretu akýkoľvek. Šanca na úspech bola veľmi veľká, pričom by sa pravdepodobne Hitlera v jeho expanzii zastaviť podarilo.

Ján Šteuček, člen ObIV SZPB, Martin: – Z vojenského hľadiska, obrana ČSR vlastnými silami nemala zmysel! Mníchovská konferencia bola dielom našich nielen vtedajších, ale aj dnešných spojencov. Daladier i Chamberlain vedome obetovali svojich stredoeurópskych spojencov za záchranu mieru vo vlastných krajinách. Nemecké heslo „Drang nach Osten“ (na to sa asi spoliehali), bolo jasné od parlamentných volieb v roku 1935. Okyptenie a potom rozbitie ČSR bolo zradou aj zo strany nemeckých občanov ČSR, ale oni v Mnichove nič nepodpisovali. Obaja politici Francúzska a V. Británie

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Najväčší tvor na svete

Vedci už nesúhlasia s tým, že najväčším tvorom na Zemi je modrá veľryba. Americkí totiž našli ešte väčší živý organizmus.

Je ním Michiganská václavka, ktorá žije ako jeden tvor na ploche 37 hektárov a s podhubím má hmotnosť okolo 400 ton, píše Smithsonian. Vedec Matthew Taub dospel pri štúdiu tejto václavky k poznaniu, že je nielen väčšia, ale aj staršia, ako sme si doposiaľ mysleli. Vraj môže mať až 2500 rokov.

– r –

Dňa 23. októbra sa v priestoroch SZPB konala tretia časť prípravy oblastných tajomníkov na elektronickú evidenciu členskej základne. Prvá bola pre oblasť východného Slovenska v Humennom a druhá pre stredné Slovensko v B. Bystrici.

Prednášky viedol IT zdatný oblastný tajomník z L. Mikuláša Ján Machovič, ktorý dopodrobna preškolil svojich kolegov, ako zanašať do evidencie prírastky i úbytky členov, ako pracovať s databázou, ako si ju preklápať do

programu excel a ako si z celej databázy vytvárajú jednotlivé zostavy.

Sústredenie tajomníkov využil aj predseda SZPB Pavol Sečkář na poskytnutie im aktuálnych informácií k výročným členským schôdzam ZO SZPB, oblastným konferenciám a XVII. zjazdu SZPB.

Ekonomka SZPB Jana Staroselská tajomníkov informovala o ekonomických otázkach, o zúčtovaní, o 2-percentnej dani, o termínoch...

– r –

Prečo Trump opúšťa Zmluvu o RKSD?

Zmluva o raketách krátkeho a stredného dosahu z roku 1987 poskytovala Spojeným štátom možnosť v krátkom čase dosiahnuť vojenskú prevahu nad ZSSR. Ako? Tým, že Sovietsky zväz mal takéto rakety rozmiestnené hlavne na zemi (tých sa zmluva týkala) a USA hlavne na mori (tých sa zmluva netýkala).

Keďže námorných rakiet sa daná zmluva netýkala, vyšla z toho dohoda, s ktorou M. S. Gorbačov a jeho poradcovia úplne odzbrojili ZSSR a ponúkli ho Spojeným štátom na tácke na úplné roztrhanie. Ruskí vlastizradcovia totiž dobre vedeli, že hlavnou silou USA sú ich námorné sily.

Takto sa to všetko aj vyvíjalo. Američania začali proti Rusku, avšak akože proti Iránu, budovať svoju námornú

PRO. Lenže, na začiatku 21. storočia si porátali, že ich schopnosť udrieť na Rusko len z morí a oceánov je nedostatočná. Preto sa absolútne plánovite vydali cestou, že jedného krásneho dňa oznámia odstúpenie od Zmluvy o RKSD.

Najskôr teda vyhlasovali, že „budujeme systém PRO“ proti Iránu v Poľsku a v Rumunsku. Pričom už vtedy vedeli, že v momente, ako budú tieto

základne hotové, môžu ich vybaviť raketami krátkeho a stredného dosahu a teda aj odstúpiť od Zmluvy o RKSD.

Izraelský politológ Jakov Kedmi hovorí, že „toto mali v úmysle už pri zakladaní týchto základní“.

„A keď bolo všetko pripravené, asi pred dvomi – tromi rokmi, spustili proti Rusku propagandistickú kampaň, že Rusko porušuje Zmluvu o RKSD,“ upozornil Jakov Kedmi.

My si povedzme rovno. Takejto kampani môže uveriť a podľahnúť len nevzdelaný ovčan a nie plnohodnotný občan.

Vladimír Mikunda

Ako si J. Kedmi vysvetľuje Putinove slová „...a oni zdochnú“?

Keď ruský prezident V. Putin na tohtoročnom Valdajskom klube hovoril o možnom nasadení atómových zbraní proti RF, upozornil, že Rusko v takom prípade v pár sekundách spustí odvetný útok a výsledkom bude, že „my sa staneme mučeníkmi a pôjdeme do raja a oni prsto zdochnú“.

Ako si to vysvetľuje bývalý riaditeľ izraelskej spravodajskej služby Nativ Jakov Kedmi, to prezradil v relácii televízie Rossija 1 „Večer s Vladimírom Solovjovom“: „...že Rusko má strategické prostriedky, ktoré po tom, ako budú (nepriateľom) poslané rakety smerom na Rusko, dokážu zasadiť odvetný úder a ten dosiahne svoj cieľ ešte predtým, ako (nepriateľské) rakety doletia k územia Ruska.“

A keď mu moderátor V. Solovjov oponoval, že on si to nemyslí, Jakov Kedmi mu tento názor potvrdil ešte výraznejšie a ďalej naznačil, že práve súčasná kvalita

zbraní Rusku umožňuje, že dnes už nemusí preventívne útočiť. Lebo jeho zbrane dosiahnu svoj cieľ aj v rámci odvety rýchlejšie, ako agresorove.

Zdá sa, že Putin úplne zmenil doposiaľ platnú atómovú poučku, ktorá znela: „Ten kto zaútočí ako prvý, má tú smolu, že zomrie ako druhý.“ Putin však podľa Kedmiho svetu oznámil, že ten, kto proti Rusku zaútočí, „zdochne“ ešte predtým, ako jeho rakety doletia do Ruska.

Jakov Kedmi však nevylučuje ani to, že Rusko teoreticky za istých okolností predsa len môže zasadiť nepriateľovi aj preventívny úder. Vraj sa to môže udiť v prípade, „ak bude v rukách Ruska dostatok prostriedkov, aby zničili (protivníkove) rakety dovedy ako tie budú odpálené“.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=dMhk-CyUO91s>

– vmi –

Na zamyslenie: Šťastní otroci sú najväčší nepriatelia slobody.

František Vymazal

National Interest o fiasku USA v Sýrii

Sýrskemu prezidentovi Asadovi už nič nehrozí a USA majú prestať s vojenským zásahom do záležitostí tejto krajiny, píše v *The National Interest* Doug Bandow.

V Sýrii vraj strávil týždeň a zisťoval, že tam je hneď jasné, kto je tam pánom. V hlavnom meste Damasku žije celá elita krajiny, všade sú vládne budovy a bezpečnostné sily. Takmer každú ulicu zdobia portréty prezidenta Asada. Tunajší obyvatelia majú väčšinou optimistický názor na budúcnosť.

Doug Bandow píše, že USA stavili na rezignáciu Asada,

čo nebolo správne, pretože má veľmi veľa stúpcov a na jeho miesto mohol prísť niekto horší.

Občianska vojna v Sýrii bola veľkou tragédiou, myslí si Bandow. **Trumpova vláda nemá právo na vpád do cudzej krajiny, na obsadenie územia a rozdrobenie tejto krajiny na časti.** USA tiež nemajú právo nútiť Rusko a Irán, ktoré majú ove-

ľa užšie vzťahy s Asadom, aby odišli zo Sýrie.

Bandow tiež zdôraznil, že **pokusy USA o vnútenie občianskej spoločnosti neboli nikdy úspešné, príkladom môže byť fiasko v Iraku.** HSP, 16. 10. 2018, Sputnik

Prípady Skripalovci: Čo sa nezdá britskej novinárke?

Novinárka *The Independent* Mary Dejevsky napísala, že v prípade otravy Skripalovcov sú takmer všetky dôkazy britskej strany málo obsažné a „málo pravdepodobné“.

„Vrahovia“ z ruskej vojenskej rozvedky sa pokúsili zlikvidovať Skripal'a pred siedmimi mesiacmi a „jediným nezvratným dôkazom z tohto tvrdenia je miesto činu, Salisbury. Všetko ostatné má špekulatívny charakter,“ uvažuje Mary Dejevsky a kladie si otáz-

ku: ako mohla skromná organizácia Bellincat tak výrazne zvýšiť svoje rozpočty a získať vážne transatlantické kontakty? Rovnako ju prekvapuje, že doposiaľ sa vôbec nikto nesnaží poctivo preveriť dôkazy, ktoré Bellingcat ponúka, ako sa to deje v iných prípadoch.

Dejevsky nechápe, **prečo britské úrady považujú túto organizáciu za omnoho dôveryhodnejší zdroj, ako vlastné britské špeciálne služby?** Taktiež nechápe, prečo ruskú GRU (Hlavná rozvedna správa) stavajú do svetla „partie nemehiel“, a potom hovoria, že je jednou z najlepších ruských služieb, ktorej sa treba obávať.

V. Mikunda, podľa vz.ru z 12. 10. 2018

Ruskí ženisti prišli do Laosu

Ide o 36 odborníkov, ktorí v priebehu piatich mesiacov budú odminovávať jednotlivé lokality a likvidovať bomby a muníciu, ktoré tu

zostali po amerických bombardovaniach v rokoch 1964–1973

Odminovanie sa uskutoční v blízkosti dediny Lak Sao, čo je asi 350 km od hlavného mesta Vientianu. HSP, 14. 10. 2018

Trump uznal zaostávanie US kozmických vojsk za Ruskom

USA zaostali za Ruskom a Čínou v oblasti vytvárania kozmických vojsk, vyhlásil americký prezident Donald Trump počas vystúpenia pred voličmi v štáte Kentucky. Záznam jeho slov priniesol Fox News.

„Na môj pokyn Pentagon teraz pracuje nad vytvorením šiesteho druhu vojsk v amerických ozbrojených silách – kozmických sil,“ povedal Trump.

Pripomeňme si, že vytvorenie kozmických síl už administrácia USA avizovala. Lenže v rozpočtových kapitolách pre rok 2019 tieto zmeny nie sú. Prostriedky

na to bude obsahovať asi až rozpočet na rok 2020.

Mimochodom, rad expertov, vrátane bývalých vedúcich Pentagonu, už spochybnili Trumpa, nakoľko kozmické sily v USA už de facto existujú veľa rokov v zostave vojenských vzdušných síl a Strategického velenia USA. – r –

Vojaci USA o skorom vážnom konflikte

Takmer polovica vojakov americkej armády je presvedčená o vážnom vojenskom konflikte v roku 2019 s účasťou USA, uvádza *Military Times*.

Prieskum medzi aktívnymi vojakmi (20. 9.–2. 10.) ukázal, že o skorom konflikte je presvedčených 46 % opýtaných. V roku 2017 si to myslelo len 5 % respondentov. 50 % opý-

taných je presvedčených, že USA nebudú zatiahnuté do vojenského konfliktu na budúci rok a 4 % nevedeli odpovedať. Podľa vojakov USA, hrozba vojny vychádza predovšetkým

od Ruska a Číny. 71 % považuje za nebezpečné Rusko a 69 % Čínu. Okolo 57 % respondentov je znepokojených tým, že v USA existujú radikálne naladení islamisti, 48 % považuje za hrozbu teroristické zoskupenia Islamský štát a Al Kájdú. – r –

Rusko vyhlásilo nepriznávanie rozhodnutí ESLP

Ako oznámil podpredseda Štátnej Dumy RF Pjotr Tolstoj, ruská delegácia sa neplánuje vrátiť do radov Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (PZRE). A okrem toho, na území Ruska už neplatia rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

Vysvetlené je to tým, že Rusko nemá také isté

práva, ako iné štáty, ktoré sú členmi Rady Európy. Konkrétne je zbavené možnosti vyberať si sudcov ESLP. Tolstoj vyhlásil, že Moskva nepovažuje za nutné byť členom organizácie, ktorá pochovala základné demokratické princípy. Podľa topcor.ru, 12. 2018

Sabotáž, protibanderovský odboj alebo hlúpi organizátori?

V Sumskej oblasti Ukrajiny gratulovali veteránom občianskej vojny za ich „hrdinstvá“ proti Donbasu z marketingového hľadiska totálne idiotským spôsobom.

Na videu totiž nedefilovali agresori, ktorí prišli na Don-

bas robiť poriadok, ale doneckí domobranci, ukrajinskí zajatci

a lídri samozvaných republík, tvrdí „TSN“ (po rusky TCH).

Všetko sa to udialo v Konoťope počas osláv venovaných Dňu obrancu Ukrajiny, za prítomnosti okolo poldruha tisíce veteránov bojov na Donbase a tiež policajtov a aktívnych vojakov. V. Mikunda, podľa ruskej tlače

Čo píšú iní

■ Japonsko nepodpíše s Ruskom mierovú dohodu...

...bez toho, aby sa najskôr vyriešili územné spory medzi oboma krajinami, povedal ruskému prezidentovi Vladimiru Putinovi na Valdajskom klube v Soči japonský premiér Šinzó Abe.

Putin, sediac po boku Abeho na septembrovom ekonomickom fóre vo Vladivostoku, navrhol, aby Tokio a Moskva uzatvorili bezpodmienečnú mierovú dohodu, ktorou sa oficiálne ukončí vojnový stav panujúci medzi oboma krajinami od roku 1945 kvôli skupine ostrovov obsadených sovietskymi vojakmi v posledných dňoch konfliktu.

Japonci nazývajú tieto ostrovy Severné územia, v Rusku sú to Južné Kurily. Podľa HSP, 18. 10. 2018

■ CIA o sexuálnej orientácii Hitlera

Nemecký vodca Adolf Hitler mal sadomasochystické sklony a mal homosexuálnu i heterosexuálnu orientáciu. Hovorí o tom odtajnený doklad CIA o živote Führera. Správa obsahuje 70 strán a bola spracovaná v roku 1943 antropológom Henry Fieldom pre Správu strategických služieb USA, ktorá bola predchodcom CIA. Field sa opiera o výskum Ernsta Sedgwicka Hanfstaengla, blízkeho Hitlerovho priateľa, z 20.–30.-tych rokov 20. storočia, ktorý potom emigroval do USA.

V tejto správe sa uvádza, že Hitlerovi boli vlastné sadomasochystické sklony, v mladosti s úchyľkou k homosexualite. Po tom, ako sa spolu ocitli v 20.-tych rokoch vo väzení Hitler mal vraj náklonnosť k svojmu budúcemu zástupcovi Rudolfovi Hessovi. Správa tvrdí, že Hess bol homosexuálom a mal prezývku „Fraulein Anna“ kvôli „zvyku obliekať si ženský odev“. V správe sa tiež hovorí, že Hitler mával „estetický pôžitok z pozorovania mladých chlapcov“. Pri tom sa poukazuje na to, že keď bol mladým umelcom, v rokoch 1910–1913 býval v mužskom penzióne vo Viedni, ktorý „mal reputáciu miesta, kde seniori chodili vyhľadávať mladých“.

Napriek tomu sa v správe o Hitlerovi hovorí, že počas života sa v ňom zlučovala dvojaká sexuálna orientácia. „Jeho sexuálny život bol dvojaký, presne taký, aké boli jeho politické názory, naraz bol homosexuál i heterosexuál, socialista i výrazný nacist, muž i žena,“ hovorí sa v správe.

Správa okrem faktov o sexuálnom živote Hitlera hovorí aj o jeho detstve, vzdelaní, obľúbenom jedle, hudbe i iných zvyklostiach. Podľa ria.ru, 17. 10. 2018

■ Návrh GP vo veci M. Havrana

Prokurátor sa vo svojom odôvodnení nevysporiadal s obsahom sťažnosti, ale dopustil sa významového posunu resp. manipulácie s adresátom výroku Michala Havrana.

Michal Havran zhanobil starých rodičov všetkých Slovákov, keď v rámci svojho príspevku v programe „Menej alebo viac“ dňa 28. 1. 2018, ktorý je verejnosti voľne dostupný na internete, povedal na adresu Slovákov: „Ak budete nabudúce chcieť niekoho nenávidieť, tak Židov môžete úplne vynechať z hry, pretože vaši starí rodičia ich už zlikvidovali.“

Ako je zrejmé, výrok M. Havrana jasne smeruje voči starým rodičom všetkých Slovákov. Ibaže prokurátor svoje zamietavé stanovisko odôvodnil slovami: „Otázka participácie slovenskej vlády na vyvezení slovenských občanov židovského pôvodu do koncentračných táborov je aj v súčasnosti otvorená, historickým bádáním neukončená,“ – čím vyšetrovateľ vytvoril dojem, akoby adresátom Havranovho výroku bola vláda slovenskej republiky (z rokov 1939–45), čo nie je pravda. To znamená, že prokurátorovo odôvodnenie nezodpovedá obsahu sťažnosti. HSP, 10. 10. 2018 (výňatok)

Originál: <https://blog.hlavnespravy.sk/8169/navrh-generalnemu-prokuratorovi-vo-veci-m-havrana/>

■ Židovskí kolaboranti v službách Hitlera

Židia boli vylúčení z aktívnej vojenskej služby so zbraňou a z verejných služieb. Bol obmedzený počet židov, ktorí mohli vykonávať povolanie lekára či lekárničky a štátne orgány odňali tisíce živnostenských oprávnení Židom.

Takto narieka nad osudom Židov slovenská stránka o holokauste. Nemusíte vôbec spochybňovať holokaust, stačí, že ho nespomeniete, a bojovníci proti extrémizmu z vás aj tak vyfabrikujú antisemitu. Nepovedia vám však, že existuje aj druhá stránka mince: že tisíce Židov kolaborovali s nacistami, a teda podporovali holokaust na svojich súkmeňovcoch. Podobne ako slovenskí Židia Havranovci prijali luteránsku

(Pokračovanie na str. 4)

Reláciu RTVS o Najväčšom Slovákoví sprevádza Tisov tieň

Slováci budú hľadať najväčšiu osobnosť krajiny. Rozhodnú o nej hlasovaním v projekte Najväčší Slováci, ktorú v najbližších mesiacoch odvysiela verejnoprávna RTVS. Úvodná upútavka však vzbudzuje rozpaky.

Medzi prvými troma navrhnutými postavami je prezident fašistického slovenského štátu a odsúdený vojnový zločinec Jozef Tiso. Fašistický režim mal na svedomí smrť 65-tisíc slovenských Židov, ktorí zahynuli v koncentračných táborech. Ale aj ďalšie tisíce antifašistov a Rómov. Podľa vedenia RTVS je zaradenie Tisa v poriadku, odborníci hovoria o nešťastnej voľbe.

Televízna upútavka za tónov dramatickej hudby predstavuje prvé tri osobnosti, ktoré môžu byť súčasťou ankety. Vyberala ich RTVS. Fotografia Tisa sprevádza otázka „Vojnový zločinec alebo mučeník?“

Generálny riaditeľ RTVS Jaroslav Rezník k tomu povedal: „Myslíme si, že slovenská spoločnosť je na takej úrovni, že dokáže slušne a dôstojne diskutovať aj o kontroverzných témach a osobnostiach.“

Podstatou formátu má byť debata o všetkých stránkach vybraných osobností, tú naj si vyberú diváci hlasovaním. Programový riaditeľ televíznej časti RTVS Marek Ľapák si uvedomuje, že Tiso

v upútavke vyvolá polemiku. „Ako spoločnosť sme sa k nemu jednoznačne nepostavili, stále je to osoba, ktorá vyvoláva protichodné reakcie,“ vysvetlil dôvod výberu Ľapák. Podľa neho treba aj o takýchto osobnostiach z našej histórie vecne diskutovať.

„V upútavke mali byť použité naozaj také mená, ktoré sú bezproblémové, zatiaľ čo Jozef Tiso takým určite nie je,“ konštatuje historik Pavel Dvořák. Diskusii o historickej osobnosti sa nebráni. „Vytiahnuť ho však rovno do upútavky sa mi zdá zvláštne, hlavne keď ide o verejnoprávne médium,“ pripomenul odborník.

Podľa pravda.sk, 23. 10. 2018

Stanovisko predsedu SZPB Pavla Sečkára

Súhlasím so stanoviskom historika Pavla Dvořáka, že vyťahovať Jozefa Tisa do upútavky novej relácie verejnoprávnej televízie nie je vhodné.

Vidieť, že v RTVS stále pôsobia sily, ktoré nám tŕžia podprahovo neustále podsúvať aspoň náznak

nacistickej ideológie a cez ňu rozdeľovať spoločnosť.

Absolútne však nesúhlasím s názorom programového riaditeľa televíznej časti RTVS Mareka Ľapáka, ktorý tvrdí, že „ako spoločnosť sme sa k nemu jednoznačne nepostavili...“ A Národný súd ČSR nad Tisom, to bolo čo?

List ministrom obrany SR

Vážený pán minister, v mene oblastného výboru vo Svidníku chceme sa Vám poďakovať za Vaše prednesené slová pri pamätníku čs. armádneho zboru na Dukle 5. októbra 2018 pri príležitosti Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie.

Vaše zhodnotenie významu týchto ťažkých bojov a hrdinských činov našich vojakov sú povzbudením pre našich členov, že sa na túto historickú udalosť nezabúda, ktorú si už 74 rokov pripomínáme.

Tienistým momentom pri tom všetkom bola však aj taká skutočnosť, že z našej oblastnej organizácie boli na tomto vydarenom podujatí prítomní ešte žijúci

priami účastníci čs. armádneho zboru Ján Jurčišin a Ján Štefánik, ktorí mali byť vyznamenaní na Dukle ministerstvom obrany SR, k čomu z neznámych príčin bol vyznamenaný len Ján Jurčišin. Pre Jána Štefánika to bolo obrovské sklamanie a zároveň aj pre oblastný výbor SZPB vo Svidníku.

Pri tom poznamenávame, že pracovníčka protokolu Minister-

stva obrany SR si dvakrát telefonicky u predsedu oblastného výboru SZPB vo Svidníku overovala, či obidvaja navrhnutí na vyznamenanie budú prítomní na Dukle, čo bolo aj potvrdené.

Z tohto dôvodu, pán minister, by sme Vás v mene oblastného výboru SZPB vo Svidníku chceli láskavo požiadať, aby ste celú túto záležitosť preverili a urobili patričnú nápravu.

Záverom poznamenávame, že Ján Štefánik už dovŕšil 93 rokov a zdravotne nie je na tom najlepšie. Za pochopenie ďakujeme.

PaedDr. Jozef Rodák
predseda ObIV SZPB Svidník, 15. 10. 2018

V čom sa nezhodneme s E. Chmelárom?

V slovách, ktoré mal povedať Denníku N (HSP, 14. 10. 2018). Že za doteraz najlepšieho premiéra v histórii Slovenska považuje Ivetu Radičovú.

Pre nás znie pravda o vláde I. Radičovej inak.

Je pravda, že bola jedinou predsedníčkou vlády, ktorá prijala vedenie SZPB a našich vojnových veteránov, ale pravdou je i to, že ekonomicky nás tak pridusila, že SZPB jej vládu len tak-tak, že prežil.

V. Mikunda

MO SR obnovuje pietne miesto v Hejciach

Hovorkyňa ministerstva D. Capáková uviedla, že ide už o druhú rekonštrukciu pietneho miesta leteckého nešťastia.

Minister obrany Peter Gajdoš tiež uviedol, že v súčasnosti sa finalizuje aj výstavba pamätníka

v L. Mikuláši na vrchu Háj-Nicovô, ktorý bude pripomínať pamiatku všetkých vojakov, ktorí zahynuli pri plnení úloh v zahraničných operáciách a misiách.

Podľa HSP, 14. 10. 2018

Poroženko podpísal výnos o fašistickom pozdrave

Vo štvrtok 11. 10. 2018 podpísal prezident Ukrajiny výnos o zavedení vojenského pozdravu „Sláva Ukrajine! Hrdinom sláva!“, čo je ďalším dôkazom o banderovsko-nacistickom základe štátu.

Pozdrav „Sláva Ukrajine!“ začala používať Or-

ganizácia ukrajinských nacionalistov a Ukrajinská povstalecká armáda (banderovci), na čele ktorej stál Stepan Bandera. V roku 1941 sa stalo oficiálnym sloganom spojené zvolanie: „Sláva Ukrajine! Hrdinom sláva!“.

- r -

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

boli presvedčení, že Československo nestojí za to, aby kvôli nemu do vojny vstúpili.

Jozef Petráš, podpredseda ObIV SZPB, Martin: – Mali sme sa brániť a to aj napriek tomu, že u politickej reprezentácie (okrem komunistov) absentoval duch rozhodného odporu voči hroziacej agresii. Československé branné sily v tomto kritickom období disponovali vysokou kvalitou a najmä silnou motiváciou, odhodlaním a nebývalou podporou širokých vrstiev obyvateľstva. Som presvedčený, že tak, ako sa Slováci v časoch SNP dokázali postaviť voči „neporaziteľnému Wehrmachtu“ a úspešne sa dva mesiace brániť, je až veľkou hanbou, že to neurobilo na svoju dobu vyspelé Československo s výborne vyzbrojenou a odhodlanou armádou s úžasnou podporou obyvateľstva.

Ján Páľeš, člen ZO SZPB Banská Bystrica – Rudlová: – Určite sme sa mali brániť. Mali sme dostatok kvalitných zbraní, moderný obranný systém pevností a bunkrov, bojaschopnú armádu s vysokou morálkou a dostatočne vycvičené a pripravené zálohy. Mobilizácia to jednoznačne preukázala.

Ján Žiak, predseda ObIV SZPB, Prievdzia: – Z historického hľadiska sme nemali žiadnu šancu, lebo o nás rozhodli mocnosti.

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: – V prvom rade treba odsúdiť počinanie politikov našich spojencov Angličanov a Francúzov, ale aj našich československých, ktorí dopustili, že bola uzatvorená Mnichovská dohoda. Vojaci, ale aj obyvateľstvo bolo pripravené brániť vlasť. Známe sú slová vtedajšieho opozičného politika, ktorý na margo Mnichova povedal „že bosí Etiópčania sa bránia lukmi a oštepami proti tankovej armáde talianskeho štátu“.

Po Mnichovskej dohode sme nemohli rátať s podporou Angličanov a Francúzov a pomoci ZSSR v prípade, že by aj bola prijatá, bránilo Poľsko, ktoré odmietlo presun sovietskych vojsk na územie ČSR.

ČSR zostala osamotená, ale určite by vývoj svetovej politiky bol dopadol ináč, pokiaľ by čs. armáda bránila svoju vlasť. S najväčšou pravdepodobnosťou by sme túto vojnu boli prehrali, ale Nemecká ríša na čele s Hitlerom, by bola zostala oslabená a vývoj by bol iným smerom.

Ladislav Lippai, predseda ZO SZPB, Trebišov 2: – Drvivá väčšina tých prostých vojakov a veliteľov len s ťažkým srdcom opúšťala pozície. Len vďaka zrade našich spojencov a priateľov zo západu to museli urobiť a tým sa fašistické Nemecko posilnilo aj ideologicky, aj materiálne. Som presvedčený, že keby nás naši spojenci zbabelo neobetovali, začiatok vojny by bol iný, ale, žiaľ, na „keby“ sa nehrá ani futbal.

Pavel Jeřala, predseda ZO SZPB Podolie: – Brániť svoju vlasť by mal každý národ, je to jeho povinnosť a sväté právo. Vojenský potenciál ČSR bol v roku 1938 veľký čo do počtu ľudí, vycvičenosti záloh, vykonanej mobilizácie, kvalitných zbraní a techniky, hraničných opevnení (i keď nedobudovaných), členitého terénu, armáde velili skúsení veliteľia legionári, ale hlavne v nadšení ľudí brániť svoju vlasť.

Nemecká armáda nebola v roku 1938 taká silná, ako sa robila. Nemci neočakávali veľký odpor a ak by k nejakému došlo, tak by museli meniť celú svoju stratégiu a taktiku, čo mohlo viesť k úplne inému vývoju v Európe. Niekedy vývoj dejín a osudy miliónov stoja na prvý pohľad na maličkostiach.

Jozef Havel, predseda ObIV SZPB, Nitra: – Áno, mali. Veď aj najvyšší veliteľia Wehrmachtu v tej dobe (r. 1938) mali pochybnosti o úspechu útoku proti Česko-Slovensku. A naša armáda a národy boli pripravené tento útok odraziť. Otázne je, ako by Hitler postupoval v ďalších rokoch? Jedno je isté (na základe dokumentov), že Česko-Slovensko chcel zničiť.

Aký by bol ďalší vývoj – to je v rovine hypotetických úvah. Ani renomovaní vojenský historici z rôznych krajín nemajú jednotný názor v tejto otázke.

Milan Malček, podpredseda ObIV SZPB v Rožňave: – Každý občan, ktorý nesie aspoň malú zodpovednosť za osud svojej krajiny, na túto otázku by určite odpovedal, že v roku 1939 sme sa mali brániť a to aj za cenu obetí, ktoré by boli na našej strane.

Nie je nič horšie, ako keď dobre pripravená a vyzbrojená armáda, ktorá bola odhodlaná brániť nezávislosť a suverenitu mladej republiky, nespela podniknúť rzné kroky proti rozpínavosti fašistického Nemecka.

Pomoc nám ponúkol ako jediný z okolitých štátov a spojencov iba ZSSR. Táto možnosť nebola využitá. Preto si myslím, že keby fašistické Nemecko videlo, akého má na svojej strane Československo spojenca, určite by sa mu nepodarilo tak rýchlo rozbiť našu republiku.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Gemerskí sokoly: Hoj, či váš hrob hlboký? Ani nie tak hlboký, ako je vysoký

Na Gemeri nenájdete obec, kde by sa nenarodil, alebo nepôsobil významný človek, no dnes je to v podstate chudobná dolina. Dejinné bohatstvo ducha tu však ostáva.

Nie náhodou pred dvesto päťdesiatimi rokmi povedal Ladislav Bartholemeides: „Sotva nájdeš vzdelanejšie obyvateľstvo v Uhorsku, ako sú Slováci tohto kraja“. Je nádherné narodiť sa v kraji bohatom na našich velikánov ducha.

Ludovít Štúr sa stal v našom historickom príbehu osobnosťou číslo jeden, osobnosťou konštitujúcou a kanonizujúcou zmysel slovenských dejín, slovenskú národnú ideológiu spôsobom, na ktorom možno stavať budúcnosť. Bol prvým slovenským intelektuálom, ktorý vstúpil na pole politiky s ambíciou robiť ju profesionálne. No nebol to len Štúr, boli to i ďalší, napr. študenti, ktorí si hovorili štúrovci. Z mnohých spomeniem troch, ktorí si hovorili „Gemerskí sokoly“ vzhľadom na to, že pôsobili na Gemeri.

Píše sa rok 2018 a my si spoločne pripomíname 170. výročie od udalostí, ktoré sa udiali v meruôsmych rokoch v stoličnom dome v Plešivci. Áno, od 12. októbra do 5. novembra 1848 tu boli väznení a na smrť odsúdení náhlým súdom a 6. novembra mali byť popravení obesením traja Gemerskí sokoly a to: Ján Francisci-Rimavský, Štefan Marko Daxner a Michal Miloslav Bakulíny.

Prečo boli vôbec naši gemerskí buditelia vzatí do väzby za poburovanie, vo svojom životopise spomína takto Ján Francisci. Prvé bolo ustaviť národnú gardu, čo nový XXII. 1848 zákonný článok počiatočnými slovami predpisoval: citujem „Občania vlasti sa

poverujú strážením nad osobnou a majetkovou bezpečnosťou, zabezpečením verejného poriadku a vnútorného pokoja“.

My sme sa predpisov tohto zákona chytili, začali sme samostatne, každý osobitne, organizovať z obyvateľov národnú gardu a všetci traja sme boli zvolení za veliteľov gardy. Štefan Marko Daxner v Tisovci, Ján Francisci v Hnúšti a na Kokave evanjelický učiteľ Michal Bakulíny. Kým sa toto dialo na západnom Slovensku, prežili Daxner a jeho druhovia v Gemeri hotovú kalváriu. Pre sprotivenie sa nezákonnej regrútačke predvolal Daxnera na vyšetrovanie najsamprv podžupan Gustáv Fáy. Daxner však nereagoval na predvolanie. Preto podžupan vyslal komisára s drábmami, aby Daxnera a Francisciho zlapali.

7. októbra sa konalo v Tisovci verejné zhromaždenie, z ktorého bola vyslaná k podžupanovi Fáymu deputácia, ktorá žiadala, aby zastavil prenasledovanie nevinných občanov. Podžupan Daxnerovi a Franciscimu odkázal, aby sa dostavili pred svoju vrchnosť, a dal deputácii čestné slovo, že proti Daxnerovi a Franciscimu sa nedopustí nikto ničoho nezákonného. Daxner a Francisci dostavili sa 10. októbra k podžupanovi Fáymu do Plešivca. Ten ich dal hneď na druhý deň oboch uväzniť, 17. októbra privezený bol do Plešivca i uväznený Michal Bakulíny.

19. októbra bolo uväznených vyše 40 mužov, ktorí boli považo-

vaní za poprednejších slovenských národovcov. Na súdenie obvinených delegoval stoličný výbor náhle súd. Štatáriálni sudcovia vyniesli nad Daxnerom, Franciscim a Bakulínom medzi 4. a 5. novembrom rozsudok smrti. Pre odsúdených sa stavali šibenice. Ale zachránila ich došlá zvesť o bitke, ktorú Maďari proti Jelačičovi 30. októbra pri Švechate prehrali.

Sudcovia nemali odvahu vykonať rozsudok na svoju zodpovednosť, nuž, predložili ho revolučnému komisárovi Karolovi Szentiványimu, ktorý rozsudok smrti zmenil po celonočnom uvažovaní na žalár, a síce nameral Daxnerovi a Franciscimu po 3 rokoch, Bakulínimu 2 roky.

Gemerskí Maďari podržali odsúdených v Plešivci vo väzení do 15. decembra. Len keď cisársky generál F. Schlick rozprášil maďarské vojsko pri Košiciach, poslali Daxnera, Francisciho a Bakulíniho do Rimavskej Soboty a odtiaľ do Budapešti, kde boli uväznení v Neugebäude. „Traja Gemerskí sokoly“ boli vyslobodení z Neugebäude začiatkom r. 1849. Keď Kossuthova vláda utekala pred Windischgrätzom do Debrecína, vydala rozkaz, aby tam boli dopravení aj väzni.

Profos, ktorý našich strážil, dostal rozkaz prineskoro, lebo bol náhodou na návšteve. Vtedy boli ostatní väzni z Pešti už odvedení. Nevediac, čo s nimi robiť, podržal ich v Neugebäude. Daxner, Francisci a Bakulíny, dostanúc sa na slobodu, ponáhľali sa hneď k Váhu k Bernarda Janečkovým dobrovoľníkom a zúčastnili sa bitiek pri Ácsi, Komárne a Leopoldove. **Norbert Lacko**

Čo píšu iní

(Pokračovanie zo str. 2)

vieru, aj v Nemecku mnoho Židov prijalo pred príchodom Hitlera k moci katolícku alebo evanjelickú kresťanstvo. Niektorí z nich už sami seba ani nepovažovali za Židov, ale za Nemcov. Rasová norma z roku 1935 však definovala ako Žida každého, kto mal aspoň troch prarodičov Židov. „Keď som mal 11 rokov, dozvedel som sa, že som štvrtinový Žid, lebo môj pradedo bol Žid. Bolo mi z toho zle,“ hovorí pre BBC Rolf von Sydow. Jeho dedo bol nemeckým dôstojníkom v prvej svetovej vojne.

A ani Rolf nezaháľal. Bojoval za Hitlera v Rusku ako tankový strelec. Svoj pôvod zatajil úmyselne: „Klamal som, lebo som chcel dokázať, že som statočný a zaslúžim si povýšenie do dôstojníckeho stavu.“ Na jeho podvod sa prišlo a dostal trest – 21 dní väzenia. Potom bojoval ďalej, najprv na východnom fronte, potom v Normandii, kde sa vzdal Kanadčanom. Po vojne bol úspešný ako režisér.

Rovnako ako on bojoval za Hitlera aj ďalší židovský hollywoodsky režisér Edgar Jacobi. Ako nemecký vojak v prvej svetovej vojne dostal za zásluhy Železný kríž. A v druhej svetovej sa tak veľmi túžil dostať do nemeckej armády Wehrmachtu, že si sfaľšoval doklady a potom slúžil v okupovanom Francúzsku.

Židovská polícia

Do druhej svetovej vojny žili Židia v kompaktných častiach miest, tzv. getách. Po okupácii nacistami mala na starosti poriadok v getách polícia vytvorená práve z týchto Židov – Židovská poriadková služba (Jüdischer Ordnungsdienst). Títo policajti (podobne ako dnešní britskí policajti) nesmeli nosiť palné zbrane. Mali uniformné čiapky a kabáty, ako aj pásky na rukávoch s Dávidovou hviezdou a skratkou OD a podliehali nacistickému veleniu. Mali k dispozícii bicykle alebo kone. Takéto zradcovské milície existovali vo viacerých mestách a štátoch, kde žili Židia: v Poľsku, na Ukrajine, v Lotyšsku či v Holandsku. Asi najväčšia židovská policajná jednotka bola vo varšavskom gete, mala okolo 2500 mužov. V Lodži ich bolo o polovicu menej a vo Lvove na dnešnej Ukrajine 500. V holandskom Westerborku sa počet židovských poriadkových síl menil v priebehu rokov od 20 do 200.

Vo varšavskom gete bol v poradí druhým veliteľom židovskej polície Józef Szenkman, ktorý si zmenil meno na Szeryński a konvertoval na katolícku vieru. Bol policajným plukovníkom, pre jeho tyranii naňho židovský odboj spáchal atentát. Židovský historik a archivár varšavského geta Emanuel Ringelblum tvrdí, že ich ukrutnosti boli niekoľkonásobne väčšie ako Nemcov, Ukrajincov či Lotyšov. Úlohou tejto polície bolo zlomiť odpor súkmeňovcov. V Holandsku ich nacisti využívali aj ako strážcov väznic. Pre Nemcov zabezpečovali konfiškácie majetku, výber daní a poplatkov a privádzali neposlušných Židov na nútené práce. V konečnom dôsledku zabezpečovali tichú a pokojnú deportáciu Židov do koncentračných táborov.

Jedného židovského vojaka v nemeckej armáde vyznamenali Železným krížom a z frontu prišiel do koncentračného tábora Sachsenhausen, aby navštívil svojho uväzneného otca. „Naša história protirečí všetkému, čo sa píše o holokauste,“ vyhlásil bývalý esesák Lövy. **zem&vek.sk, 11. 10. 2018**

■ Česku hrozí zmiznutie v multikultúre islamizovanej EÚ. Nesmieme kapitulovať ako v 1938

Predseda SPD Tomio Okamura pripomenul 80. výročie Mníchovskej dohody a porovnal vtedajší nátlak na krajinu s tým, ktorému čelí dnes. Podľa neho v dnešnom neomarxistickom globálnom svetovom poriadku nie je miesto ani pre samostatnú Českú republiku, ani pre český národ.

„Prijatie takzvaných Mníchovskej dohody znamenalo začiatok plnej podriadenosti Československa nadnárodnému riadeniu a rezignáciu na hájanie vlastnej suverenity. Tento stav trvá doteraz. Kapitúľácia Československa bola vyvolaná potrebou otvoriť Nemecku priestor na expanziu na východ a nasmerovať jeho budúcu agresiu smerom na vtedajší Sovietsky zväz. Nebyť tohto záujmu, tak existovali v spolupráci Francúzska, Anglicka, Československa a Sovietskeho zväzu všetky vojenské predpoklady na zastavenie agresie Nemecka a pádu Hitlerovej diktatúry už v roku 1938,“ napísal.

Podľa Okamuru sa krajina mala brániť, pretože v septembri 1938 zmobilizovala na svoju obranu vyše milión mužov a armáda ČSR

(Pokračovanie na str. 5)

Branislav Fábry: Nacionalistické excesy na Ukrajine 2018... Ukrajinský nacionalizmus a slovenské mlčanie

Na Ukrajine dnes vo všeobecnosti panuje beznádej a rezignácia. Je to výsledok sklamaní z nenaplnených očakávaní po prevrate na Majdane. Najmä mladí ľudia mali nerealistické predstavy o EÚ a dúfali, že silným protiruským postojom sa im podarí dosiahnuť rýchle zvýšenie životnej úrovne. Situácia sa však miesto zlepšenia zmenila iba k horšiemu.

To sa stalo živnou pôdou pre extrémny nacionalizmus, ku ktorému sa vládna moc na Ukrajine uchýlila po sklamaní z „európskej perspektívy“. Niektoré významné pozície ovládli fašisti priamo, napr. predsedom parlamentu sa od roku 2016 stal A. Parubij, ale extrémny nacionalizmus sa stal ideológiou aj tých vládnych skupín, ktoré po prevrate na Majdane vystupovali ako demokrati. K nárastu šovinistických tendencií na Ukrajine prispieva aj začínajúca kampaň pred prezidentskými voľbami na jar budúceho roka.

Najznámejším prejavom tohto trendu je kult S. Banderu, ktorý dosiahol nevidané hranice a stal sa jadrom oficiálneho vnímania vlastnej minulosti. Zákony tento kult chránia a sankcionujú jeho spochybňovanie. Vláda podporuje aj fašistické festivaly ako napr. Baderštat, kde vystupujú ako partneri najextrémnejšie hnutia, napr. hnutie C14, ktoré je zodpovedné za proti-

rómske pogromy na Ukrajine v tomto roku. Kult S. Banderu však vedie k ochladeniu vzťahov s Poľskom, tradičným podporovateľom prozápadnej Ukrajiny. Poľský minister zahraničia sa už vyjadril, že s kultom Banderu sa Ukrajinci do EÚ nedostanú. Ďalším nacionalistickým excesom na Ukrajine je potlačanie práv jazykových menšín cez zákon o vzdelávaní z roku 2017, čo skritizovala i Benátska komisia. Zákon zasahuje i maďarskú menšinu a preto sa stal dôvodom sporu Kyjeva s Budapešťou.

Je potrebné, aby aj slovenskí politici dokázali na Ukrajine povedať svoje výhrady. Ukrajinský veľvyslanec v SR si predsa tiež neberie servítku pred ústa a slovenskú vládu opakovane kritizoval. Žiaľ, napriek vývoju na Ukrajine vládni politici v SR mlčia. Keď však aj tradične proukrajinské Poľsko bolo schopné odsúdiť kult S. Banderu na Ukrajine, malo by to isté dokázať i Slovensko. Vláda SR nepodporila ani práva maďarskej menšiny v Podkarpatsku, čo je zvláštne najmä na úlohu strany Most-Híd vo vláde. Rovnako paradoxné je aj to, že hoci nás vláda stále presviedča o potrebe vernosti „spojencom“, napr. pri vojenských cvičeniach v Pobaltsku, našich spojencov z EÚ a V4 v ich sporoch s Kyjevom nepodporuje. Zdá sa, že „spojenecká vernosť“ platí len keď je v záujme určitých veľmocí.

brankof.blog.pravda.sk, 14. 10. 2018 (výňatok)

Skvelá akcia

Dňa 21. 10. 2018 naša organizácia ZO SZPB Gejza Belliansky odhalila v miestnej časti Ondrašová obce Kolačno historicko-poznávací drevený panel z dejín našej organizácie, pričom sme sa oboznámili o nové poznatky z obdobia partizánskeho hnutia.

Cez obec Kolačno, miestnu časť Ondrašová prechádzal z 5. 12. na 6. 12. 1944 oddiel partizánskej brigády kpt. J. Nálepku a tu aj prespal. Nad ráno boli partizáni prepadnutí.

Donedávna sa hovorilo, že pri prepade padlo 13 partizánov. Dnes však vieme, že to nie je správny údaj, ale že padlo ich tu 20. Masaker prežil Ondrej Snopko, ktorý sa vrátil z Mauthausenu a ďalší zostal v Nitre v nemocnici.

Tieto udalosti sme si pripomenuli, pričom nové informácie som čerpal z knihy Pavla Wimmera Partizáni Sečanského.

Na ďalšom paneli boli uvedené nové údaje padlých za obec aj s ich menami. Dvaja rumunskí vo-

jaci sú pochovaní vo Zvolene a ďalší je náš občan, vojak slovenskej armády Ladislav Damaracký, ktorý padol v Mariupoli (pri Azovskom mori). V súpisne padlých sú aj civilisti z Kolačna.

Podujatia sa nás zúčastnilo 42. Bola to skvelá akcia.

Branislav Pepich, predseda ZO SZPB Gejza Belliansky v obci Kolačno

Spomienka na 100. výročie vzniku ČSR

ZŠ Vyšná Oľšava so SZPB a Úniou žien Slovenska vo Vyšnej Oľšave si pripomenuli jubilejné výročie vzniku ČSR.

Na návrh predsedu ZO SZPB a Klubu českého pohraničia Prešov Petra Kasardu sme v obci zasadili lipu, ktorá nám a hlavne deťom bude pripomínať histó-

riu nášho národa. Po príhovore starostu obce Juraja Kasardu nás s udalosťami okolo roku 1918 oboznámil P. Kasarda.

Žiaci si upevnili vedomos-

ti o Milanovi R. Štefánikovi, dozvedeli sa mená prvého prezidenta ČSR T. G. Masaryka a jeho pokračovateľa E. Beneša.

Aj napriek tomu, že sme už samostatnou Slovenskou republikou, deti si zaspievali známu českú pieseň Červený šátečeku kolem se toč... a slovenskú ľudovú pieseň U susedov tam je lipka. Uvedomili sme si, že slovenský a český národ spája podobný jazyk, ale aj spoločná cesta budovania oboch republík.

Predsedička ÚŽS vo Vyšnej Oľšave Andrea Kasardová spolu s riaditeľkou ZŠ Amáliou Borkovou symbolicky zasadili lipu, ktorá nám bude pripomínať bratstvo s českým národom.

- AB -

Na návšteve dlhoročného člena

Koncom septembra navštívili predseda ZO SZPB Košice Juh Dušan Rybanský, členka výboru Mária Tomášová a predsedníčka sociálnej komisie pri Oblastnom výbore SZPB Košice Magdaléna Harčariková nášho dlhoročného člena Jána Kaňuka, ktorý jeseň svojho života prežíva v stredisku sociálnej pomoci na Garbiarskej ulici v Košiciach.

Nebola to len zdvorilostná návšteva, nakoľko J. Kaňuk sa už pred časom sťažoval na niektoré problémy. Nie je spokojný s bývaním, nakoľko v susedstve jeho izby je ošistná miestnosť pre pacientov, v ktorej je vo večernom i v nočnom čase stále zapnutý ventilátor. Ten ho ruší v spánku.

My sme počas návštevy takúto hlučnosť nepostrehli. Vedenie zariadenia sa vyjadrilo, že sťažnosť J. Kaňuka prešetrili a zariadili, aby vo večerných a nočných hodinách ventilátor nebol zapnutý.

Taktiež ho trápi, ako aj ostatných klientov, že všeobecný lekár dochádza do zariadenia dvakrát do týždňa a nie je tu zriadená výdajňa liekov. Vyzdvihovanie liekov v meste robí starším klientom problémy.

Ján Kaňuk sa z vlastnej iniciatívy podujal zriadiť v stredisku čitateľský krúžok, kde si záujemcovia môžu prečítať noviny a časopisy, i keď nie najčerstvejšie. Ako sa

vyjadril, nevidí ochotu zo strany zariadenia o zlepšenie služieb na prospech svojich klientov, ktorí nechcú v ňom len dožívať, ale aj dôstojne prežívať svoju starobu. Preto sa obrátil listom na zastupujúceho primátora Košíc Martina Petrušku o pomoc pri riešení uvedených nedostatkov.

My sme vyjadrili pochopenie s jeho pripomienkami a uistili ho, že mu ich pomôžeme riešiť. Starší ľudia sú veľmi citliví, ak sa ich problémy prehládajú.

Na snímke s J. Kaňukom vpravo M. Harčariková a vľavo M. Tomášová.

Ján Kaňuk je napriek svojim 94 rokom pomerne čulý a dokáže sa pohybovať, aj keď mu zdravie slúži slabšie. Našu návštevu sme využili aj na odovzdanie mu diplomu za dlhoročnú činnosť v SZPB a potešili ho tiež s čerstvým ovocím.

Mňa osobne prekvapilo, že s Jánom Kaňukom sme krajanania, nakoľko pochádza zo zatopenej obce Petejovce v okrese Stropkov, ktorá musela ustúpiť s ďalšími piatimi obcami vodnému dielu Domaša. Moja rodná obec Mrázovce bola od Petejoviec vzdialená len asi 5 km. Človek sa poteší aj z takýchto chvíľ, čo bolo v prípade Jána Kaňuka viac ako zjavné.

- MT -

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 4)

patrila k najlepšie vybaveným armádam Európy, ktorej hodnotu výrazne zvyšoval, hoci nedokončený, systém opevnenia. Okamura tvrdí, že dnes je krajina vystavená podobnému nátlaku, akému čelila v roku 1938.

„Má postupne rezignovať na zvyšok suverenity a zmiznúť v multikultúrnom projekte islamizovanej Európskej únie. Vojna v tomto záujme sa dnes nevedie vojenskými prostriedkami, ale pomocou vytváraných humanitárnych kríz s asistenciou medzinárodne prepojených a nadnárodne riadených neziskových organizácií. V roku 1938 Československo kapitulovalo. Dnes to nesmieme pripustiť,“ varoval.

„Nemáme kam ustúpiť. V neomarxistickom globálnom svetovom poriadku nie je miesto ani pre samostatnú Českú republiku ani pre náš národ,“ uzavrel.

HSP, 26. 9. 2018, Sputnik

■ Neznáme fotografie prvých sálv 2. sv. vojny

Album s doteraz neznámymi fotografiami zo začiatku 2. svetovej vojny bol ponúknutý na predaj v aukcii vo Veľkej Británii, uviedli noviny The Daily Mail

Na fotografiách urobených nemeckým námorníkom sú zobrazené prvé delostrelecké salvy vojny, ktoré skoro ráno 1. septembra 1939 odpálil nemecký torpédoborec Schleswig-Holstein na poľskú základňu Westerplatte v Danzigu (terajší Gdansk).

Na fotografiách je tiež vidieť následky ostrelovania, horiace prístaviská a zničené prístavné budovy v Danzigu.

Fotografie, ktoré neboli nikdy zverejnené, sa dostali v roku 1960 do rúk britského historika.

HSP, 28. 9. 2018, Sputnik (krátené)

■ Rusko viní EÚ za zlety „Waffen-SS“

Európska únia nič nerobí proti zletom veteránov „Waffen-SS“ a ich stúpcov, ani proti zneuctovaniu hrobov sovietskych vojakov, vyhlásila ruská delegácia na 39. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva.

„Vzniká pocit, že Západ sa snaží čo najrýchlejšie zotrieť z pamäti alebo prepísať výsledky druhej svetovej vojny. Neprekvapuje ani nečinnosť EÚ na pozadí toho, čo sa deje v Pobaltsku a v Poľsku,“ povedala predstaviteľka ruskej delegácie Kristina Sukačeva.

Vysvetlila, že má tým na mysli oficiálne zlety veteránov „Waffen-SS“ a ich nasledovníkov a taktiež stavanie pamätníkov fašistom, ničenie pamätníkov vojakom-osloboditeľom, zneuctievanie hrobov vojakov Červenej armády. Pričom toto sa deje so súhlasom oficiálnych činiteľov, vyhlásila.

Osobitne poukázala na konanie Kyjeva, ktorý zmenil „agresívny nacionalizmus na štátnu ideológiu“.

„Výzvy na segregáciu a násilie na národnostnom základe sa v tomto štáte stali normou... Namiesto výchovy mládeže v duchu rasovej a národnostnej znášanlivosti do očí bije podnecovanie na agresiu a diskrimináciu,“ poznamenala Sukačeva.

Podľa vz.ru, 25. 9. 2018 (krátené)

■ Mój dedo nie je hrdina Litvy, ale nacista a zabijak Židov

Americká novinárka Silvia Foti sa zdôverila so svojimi pocitmi, keď sa dozvedela, že jej dedo Jonas Noreika, ktorého považovala za bojovníka za nezávislosť a hrdinu Litvy, bol v skutočnosti kolaborantom nacistov a spolupáchateľom masových popráv Židov.

Na prosbu zomierajúcej matky sa Foti rozhodla napísať knihu o dedovi, ktorého považovala za bojovníka so sovietskou mocou a ktorý zomrel v stenách sovietskej väznice. V rodine o ňom vždy hovorili ako o lídrovi antikomunistického povstania. Lenže keď pricestovala do Litvy, tak zistila:

Po prvýkrát o dedovom spolupáchateľstve na vraždách Židov sa Američanka dozvedela od riaditeľa gymnázia v Šiauliai, ktoré sa rozhodli premenovať na počesť deda. Miestni jej hovorili, že to podporujú a že všetko staré „zostalo v minulosti“. Novinárka začala vlastné vyšetrovanie. Čoskoro zistila, že to boli Nemci, kto Noreiku vymenoval za hlavu újazdu.

Po tom, ako sa vrátila domov do Chicaga, našla si antisemitickú brožúru pod názvom „Zdvihli hlavu, Litovčan!“, ktorú napísal jej dedo. „Ruky sa mi zachveli. Nechcela som mať deda, ktorý by bol autorom tejto brožúry,“ priznáva sa Foti časopisu Salon.

Na pokračovanie vyšetrovania sa odhodlala až po mnohých rokoch. Keď sa v roku 2013 vrátila do Litvy, začala spolu-

(Pokračovanie na str. 11)

Jediné čo môžete zmeniť, je zmeniť seba. Ale niekedy tým zmeníte úplne všetko. Carlos Slim Helú

Sloboda i my sme šli z východu

Kalište, Krpáčovo, Kremnička, Kamenín, Dukla, Svidník, to sú miesta, ktoré si naša ZO SZPB zaumienila navštíviť v roku 2018. Dňa 11. 10. 2018 sme si svoj zámer aj splnili.

Horský prechod Dukla je spojený s jedným našim členom. Ján Levický v období 2. svetovej vojny prešiel na stranu Červenej armády. Absolvoval výcvik v Jefremove a kráčal so spolubojovníkmi k bráne našej vlasti od Krosna k Dukle. Tam sa zúčastnil bojov pri vstupe na naše územie.

Nerád rozprával o tom období. Boli to ťažké chvíle, každú sekundu hrozilo, že príde o ži-

vot, ale ho hnala túžba vstúpiť ako osloboditeľ na územie svojej vlasti. Miesta, odkiaľ prichádzala sloboda, sme boli navštíviť aj my.

Svoju púť sme začali na cintoríne na poľskej strane v mestečku Dukla, kde je pochovaných veľa padlých pri prebojovaní sa priesmykom. Po položení venčeka a vzdaní úcty sme pokračovali na našu stranu, kde sme pri pamätníku opäť položili venček a vzdali hold tisíciam padlých,

ktorí sú pochovaní v hromadných hroboch.

Tu sme si prezreli kde prebehla druhá najväčšia horská bitka 2. svetovej vojny. Na hrdinské činy padlých nikdy nezabudneme, nakoľko svojou krvou vydobyli slobodu našej vlasti. Pri prechode mestom Svidník sme sa nemohli nezastaviť pri pamätníku – soche generála Ludvíka Svobodu, kde sme tiež položili malý venček a postáli pri ňom v pietnej spomienke.

Svoju púť sme ukončili na vojnovom cintoríne Červenej

Boli sme na Dukle

Štúrovské stredné školy aktívne spolupracujú so základnou organizáciou SZPB a zúčastňujú sa podujatí, ktoré táto organizácia organizuje v našom meste. Preto sme so záujmom prijali ponuku zúčastniť sa osláv 74. výročia bojov na Dukle.

Oslavy sa začali pri pamätníku na Dukle, následne sme sa presunuli k soche armádného generála Ludvíka Svobodu vo Svidníku, kde sme si utčili spolu so Svidničianmi túto výnimočnú osobnosť našich dejín. Potom sme sa presunuli na cintorín sovietskych vojakov, kde oslavy pokračovali kladením vencov. Oslavy umocnil aj prelet slovenských stíhačov.

Veľkým zážitkom pre nás bola možnosť urobiť si spoločnú fotografiu s premiérom Petrom Pellegrinom, či s generálom Emilom Bočekom, posledným žijúcim letcom RAF, ktorý bojoval v 2. svetovej vojne ako stíhač.

Počas osláv sme mali možnosť rozprávať sa s príslušníkmi slovenskej armády, či prezrieť si pamiatky z vojny.

Z osláv sme odchádzali plní dojmov a rozhodnutí o rok sa opäť zúčastniť tohto podujatia spolu s ďalšími našimi spolužiakmi. **Tomáš Kaplán – Gymnázium Štúrovo**
Marek Haulík – Súkromná obchodná akadémia Štúrovo

Na Dukle vzdali česť hrdinom aj Bardejovčania

Od preletu stíhačov ozbrojených síl SR nad historickou Duklou sa osláv 74. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie zúčastnila aj 45 členná skupina odbojárů z Bardejova. Stali sa aj svedkami udelenia ministrom obrany pamätnej medaily svojmu členovi 97-ročnému vojnovému veteránovi, kpt. v. v. Alojzovi Fuňákovovi.

Neuveriteľná radosť, ale aj vysokom veku, sa nás zmocnila, keď ho prišli „vyspevovať“ masmédiá. Veľkým pre-

vyšokom veku, sa nás zmocnila, keď ho prišli „vyspevovať“ masmédiá. Veľkým pre-

Alojz Fuňák so svojou dcérou a tajomníkom oblastného výboru SZPB.

Skupina bardejovských odbojárů pri Pamätníku 1. svetovej vojny v Stebníku.

kvapením pre neho, pre dcéru Malvínu Fuňákovú, ale aj pre nás všetkých bol nasledovania hodný čin vtedy nezámerného deviatka z Košíc, ktorý prišiel celkom nečakane zablahoželať Alojzovi Fuňákovovi a oceneniu a zároveň mu poďakovať za všetko, čo neváhal urobiť za našu slobodu. Neskôr sme zistili, že mladým vlastencom je Šimon Scholtz, žiak 9. ročníka ZŠ z Košíc na Želianskej ulici.

Na spätočnej ceste sme sa zastavili v obci Stebník, kde sme si prezreli upravený cintorín vojakov 1. svetovej vojny, na ktorom je pochovaných 186 ruských, rakúsko-uhorských, ale aj neznámych vojakov. Cintorín bol zrenovovaný 29. 9. 2017 za pomoci Klubu vojenskej histórie Beskydy, obce, ale aj aktivitám miestnej ZO SZPB.

Zastavili sme sa aj pri Pamätnej tabuli tunajším štyrom obetiam 2. svetovej vojny, ktorá bola odhalená pri 70. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom. Pár slovami o tom pohovoril oblastný tajomník Ján Šnyr. Potom sme si za účasti starostu Štefana Kučeečku posedeli pri čutnom gulášu, občerstvení i domácich koláčoch. **Anna Petričová, snímka Ján Pala**

Štefan Havlar, snímka Emil Matejka

armády vo Svidníku. V hroboch je pochovaných vyše 9000 sovietskych vojakov, ktorí zahynuli počas Karpatsko-duklianskej operácie a pri bo-

joch o severovýchodné Slovensko. Aj tu sme položili venček a minutu ticha sme si utčili ich pamiatku. Pri každej zastávke nás stručne in-

formoval o udalostiach, ktorých sa zastávka týkala, predsedu ZO SZPB gen. Viesta Ján Kochan.

Dva svety v jednom dni

Oblastná organizácia SZPB v Žiari nad Hronom zorganizovala 10. októbra 2018 návštevu Múzea holokaustu v Seredi pre 51 svojich členov.

Múzeum pripomína tragické obdobie riešenia židovskej otázky na Slovensku počas druhej svetovej vojny. Sú v ňom vystavené dobové dokumenty, fotografie a predmety, súvisiace s prenasledovaním Židov na Slovensku. Jedným z výstavných artefaktov je dobytý vagon, v ktorom deportovali Židov do koncentračného tábora Auschwitz.

Súčasťou múzea je vzdelávacie stredisko, ktoré poskytuje výchovno-vzdelávacie podujatia, semináre a školenia zamerané na oboznamovanie verejnosti so židovskou kultúrou a holokaustom. Múzeum slúži aj ako pamätník všetkých zavraždených Židov zo Slovenska, pričom len samotným táborom v Seredi ich prešlo v období od roku

1941–1945 približne 16 tisíc. Väčšina bola zavraždená. V niektorých budovách sú vystavované dobové dokumenty, fotografie. Ďalšie slúžia ako dielne, v ktorých Židia manuálne pracovali. Bola tu rozšírená stolárska, betonárska, ale aj chovateľsko-pestovateľská výroba. Do Povstania tábor riadili a stráži gardisti, po SNP sa toho chytili nemecké vojsko. Na dennom poriadku boli bitky, trýznenie, ale aj vraždy Židov. Toto všetko by mali vidieť a počuť pohrobkovia fašistického slovenského štátu, čo dokázal človek robiť človeku.

Druhý svet, ten krajší sme zažili na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu v Bratislave na koncerte plnom lásky a úcty k seniorov SR. Zimný štadión bol zaplnený, organizátori narátali 10-tisícovú návštevu. V rámci koncertu Integrácia 2018 vystupovali českí a slovenskí umelci, ale aj vojenská hudba ozbrojených síl SR. Všetci zúčastnení dostali biele tričky s logom organizátora.

Jaroslav Bulko, predseda ObV SZPB v Žiari nad Hronom

Jesenná turistika v Nížkych Tatrách

O tom, že turistike sa v Dobrej Nive darí, svedčí aj fakt, že už na Základnej škole žiaci získavajú vzťah k tejto záľube. Po tradičnej turisticko-kejej akcii, ktorú škola organizuje 8. mája pri príležitosti osláv ukončenia 2. svetovej vojny, sme sa v tomto školskom roku rozhodli zorganizovať celodennú turistickú akciu do Nížkych Tatier. V roku 100. výročia vzniku Československa sa stala našim cieľom Štefánikova chata pod Dumbierom. Chata, ktorá dostala meno po človeku, ktorý sa významnou mierou zaslúžil o vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov.

Naša turistika začala v údolnej stanici novovybudovanej kabínkovej lanovky na Krupovej, ktorou sme sa cez Kosodrevinu vyviezli až pod vrchol Chopka. Po zostupe nás už čakala cesta hrebeňom na Štefánikovu chatu. Pozreli sme si jej okolie, kde sa nachádza Pamätník hrdinom SNP. Tento pripomína prichádzajúcim návštevníkom miesta bojov partizánov za našu slobodu. **Ján Šlosiarik**

15. výstup na Minčol po stopách SNP

Prvá polovica októbra bola tento rok mimoriadne teplá. Pre tých, ktorých láka turistika, ponúka množstvo príležitostí na potulky prírodou. Jednou z aktivít bol aj tradičný výstup na Minčol (15. ročník), ktorý sa konal na počesť Slovenského národného povstania „Po partizánskych chodníkoch“.

Žiaci ZŠ s MŠ Kyjov sa stretli pred obecným úradom, kde ich predseda ZO SZPB v Kyjove Milan Hric privítal a oboznámil s priebehom

podujatia. Zúčastnili sa na ňom aj oblastný predseda SZPB v S. Lubovni Václav Homišan a tajomníčka Anna Melicherová. Pri pamätnej tabuli, pred obecným úradom, sme položili veniec na znak vďaky našim osloboditeľom. Tabuľu sme pred podujatím trochu upravili, pretože čas zmyl jej nápis a bola nečitateľná.

Naša cesta na Minčol pokračovala turistickým chodníkom okolo Lysej hory až k „Patrii Minčola“, ako ju nazývajú miestni obyvatelia.

Anna Molnárová

Lopej – Krpáčovo

Tradičia zájazdov „Po stopách bojov v SNP a 2. sv. vojne“, ktoré každoročne organizuje naša ZO SZPB, trvá už roky.

Vždy sme si vybrali obec alebo miesto všeobecne známe v súvislosti s odbojom proti fašizmom v 2. sv. vojne a k tomu ničie z histórie alebo z kultúry, prípadne väčšie nákupné stredisko. Vždy to bolo v poriadku a všetci boli spokojní.

Teraz, keď sme po vyše siedmich desiatich zistili obce, kde ležia hrdinovia, čo padli v boji, keď bránili našu obec a my chodíme klásť vence na ich hroby už tretí zájazd v poradí (Nitrianske Sučany, Hubová, Lopej), sa aj myslenie našich ľudí zmenilo. Už to nie je ničie všeobecné, neosobné, teraz sú títo statoční bojovníci Povstania konkrétni, naši blízki, priatelia, skoro ako bratia. My sa môžeme stretnúť s ich príbuznými a podať im ruku a vyjadriť svoju veľkú úctu a vďaku. Dôstojnosť a vážnosť týmto pietnym aktom dodávajú aj prítomní starostovia a funk-

cionári SZPB príslušných obcí. Dňa 11. augusta 2018 prišlo 45 členov a sympatizantov SZPB zo Starej Kremničky do Lopeja, časti Podbrezovej, utčili si pamiatku mladého hrdinu – partizána Štefana Búrika, nar. 19. októbra 1923 v Dolnej Lehote. Zahynul v našej obci, v boji proti útočiacim fašistickým jednotkám bojovej skupiny „SS Schill“ 5. okt. 1944.

Najprv sme s príbuznými a starostami obcí položili kytku kvetov

k pamätníku na námestí a potom sme sa presunuli k jeho hrobu, na cintorín. Úprimné slová v príhovore predsedu našej organizácie, báseň „Večer na Dumbieri“ a dojmavé piesne navodili slávnostnú atmosféru pietneho aktu položením venca na hrob padlého hrdinu. Mnohí z prítomných mali slzy v očiach. Neskôr, po druhej debate s príbuznými, získaní ďalších informácií a fotografie Štefana Búrika, sme sa rozlúčili a pokračovali sme v ceste na Krpáčovo.

V reštaurácii Kukučka sme si v malej, ale dobre vybavenej pamätnej izbe preštudovali vysta-

Vojtech Národný predseda ZO SZPB v Starej Kremničke

Nevšedné tri hodiny dejepisu

Pre žiakov ZŠ v Báhoňi pripravila miestna ZO SZPB spolu s vedením školy mimoškolské vzdelávanie.

V prvej hodine v bratislavskom Múzeu polície SR sme sa oboznámili s históriou polície a žandárstva i o súčasnej činnosti jednotlivých odborov polície. Zaujali nás najmä technické artefakty – používané zbrane, pomôcky a prístroje na dokumentovanie kriminálnych činov.

Rovnako poučná bola aj návšteva areálu Múzea petržalského opevnenia. V autentických priestoroch bunkra BS-8 žiaci pozorne počúvali fundovaný výklad lektora o vývoji medzinárodnej situácie pred druhou svetovou vojnou, počas nej, doplnené faktami o petržalskom koncentračnom tábore. Vojnové hrôzy boli približené cez osobné dramatické príbehy konkrétnych ľudí. Žiaci si pritom prezreli zbierky munície, ručných zbraní, aj vecí dennej potreby, ktoré používali vojaci v bunkri. Poučné boli prehliadky jednotlivých sekcií v exteriéri – protitankové a protipechotné prekážky, z obdobia železnej opony po roku 1948 ostané oplotnené stráženej hranice medzi východnými socialistickými a západnými kapitalistickými krajinami.

V susednom vojenskom cintoríne sme sa položením venca k ústrednému krížu poklonili pamiatke pochovaných 331 vojakov z 1. svetovej vojny.

Základná organizácia SZPB v Báhoňi takéto náučno-poznávacie autobusové zájazdy pre žiakov a členov SZPB každoročne organizuje vďaka finančným dotáciám obecného úradu. **Milan Bušo**

V závere prehliadky sme si vyskúšali dobové brigadirky, loďičky aj prilby.

Michal Otčenáš: „Boli takí, čo robili rany, i takí, čo kládli skorocel...“

Obec Petrovce v patrí k dedinám v okrese Vranov nad Topľou, kde v čase 2. svetovej vojny nachádzali záchranu a úkryt pred zavlečením do nemeckých koncentračných táborov viacerí občania židovského pôvodu.

Príbeh prvý – Záchrana Beliša

Koncom jesene 1944 začali Nemci kopat zákopy aj na úpätí hôr nad Hermanovcami i nad Petrovcami. Okrem vojnových zajatcov na nútené práce brali aj chlapov z dedín.

V niektorých rodinách i naďalej ukrývali Židov – pomáhali im prežiť, oslobodenia sa dožiť.

Juraj Čurlík, chlap odvážny a smelý, chce stoj čo stoj zachrániť mladého Beliša Altmana. Eúto mu ho bolo, nemal ani osemnásť a tak veľmi chcel žiť. V maštali pod žľabom pred prednými nohami svojich sivých koňov urobil mu úkryt – dolok do zeme vyhlbil. Mladý Altman v ňom prespával, malými škárami vzduch nasával.

Keď gazda šiel do maštale kŕmiť kone, jedlo doniesol aj Belišovi. Vždy, každé ráno i večer, deň čo deň. O odvahe Juraja Čurlíka vtedy, okrem manželky Barbory, nevedel nik. Aj vďaka tomu mladý Altman vojnové besnenie prežil, aj oslobodenia sa dožil. Uznať treba, že sa pekne zachoval aj on. Železnú oponu prekročil už v roku 1955 a prišiel do Petrovíc i s manželkou až od Baltimoru (USA) poďakovať sa za záchranu života Čurlíkovej rodine, predovšetkým však manželke Juraja, vdove Barbore.

Príbeh druhý – Efraima a Jindricha Lannera

V polovici leta 1943, po úteku z nemeckého pracovného práporu, umiestneného

kdesi pri Bardejove, dorazilo tam jedného dňa, či v jednu noc, spolu cca osemnásť mladých židovských chlapov. Toľko ich napočítal v záhrade za rodinným domom mladý dvanásťročný Janko V. Stopkáč v čase, keď práve vzdávali vďaka Jahve-mu za to, že sa im útek vydaril. Svedectvá o tomto príbehu – úteku dvadsiatich Židov v pracovných vojenských uniformách – a o ich záchrane v Petrovcach podali svojho času dvaja zo zachránených. A to František Neuman, ktorého hebrejské meno bolo Efraim a Jindrich Lanner. Oba ja pochádzali zo Stropkova.

Ich príbeh na stretnutí s potomkami záchrancov Jána a Anny Vargových vyrozprával 27. januára 2016 v budove Národnej rady SR v Bratislave vnuk zachráneného Efraima. Zhodne s ním sa o tejto príhode vyjadrili už skôr aj synovia Jindricha Lannera, ktorý spolu s Efraimom Neumanom v roku 1943 slúžil v tej istej skupine 6. pracovného práporu kdesi pri Bardejove.

Z ich výpovedí vyberáme: „V jeden večer v pracovnom tábore Efraimovi a ďalším Židom istý veliteľ prezradil, že na nasledujúci deň majú byť deportovaní do Osvienčimu, a poradil im, aby ušli a rozprchli sa. Radu neznámeho veliteľa okrem Jindricha Lannera a Efraima Neumana poslúchli i ďalší osemnásť vojakov a všetci po dlhom nočnom putovaní nakoniec došli až do Petrovíc, obce vzdialenej od Bardejova asi 50 kilometrov.

Jindrich Lanner za pomoci dobrých

ľudí našiel útočisko v rodine Andreja Petera v Hermanovciach, kde žil a slúžil pod menom Jozef Baran. Efraim Neuman ostal v Petrovcach a ukrýval sa v rodine Jána Vargu Odmostka. Aj on, preoblečený do dedinského odevu, pomáhal rodine záchrancov na gazdovstve. V dedine ho poznali pod menom Jozef.

V Petrovcach sa v tých krutých rokoch ukrývali aj ďalší Židia, medzi nimi napr. Štefan Štern, ktorý pochádzal zo Stropkova. Ten sa do Petrovíc rád vracal aj po vojne. Keďže bol vyučeným garbiarom a šil chomúty (postroje pre kone), u miestnych si vyslúžil prezývku Chomutár. V Petrovcach, v dome Gdovinových, sa zachránil aj syn miestneho obchodníka a krčmára Hirsha, Bartolomej.

Príbeh tretí – Janka Gdovina Rovenského

Šťastie nemali však všetci ochrancovia prenasledovaných občanov židovského pôvodu, záchranári utečencov a zbehov z nemeckých pracovných táborov. Vyhnuť sa prísrenu trestu sa nepodarilo jednému z neúnavných pomocníkov partizánov a ochrancov prenasledovaných Jánovi Gdovinovi.

V tú smutnú jeseň 1944 šťastie nemali ani dvaja mladí Ukrajinci, ktorí ušli z pracovného tábora, umiestneného v Bystrom, v nádeji, že sa im podarí dostať sa do hôr k partizánom. Ich príbeh, spätý s príbehom Jána Gdovina, začal sa odvíjať v noci zo 7. na 8. novembra. Vtedy prišiel za Jankom do Petrovíc jeden nemenovaný občan z Hanušoviec aj s dvomi zbehmi s prosbou, aby ich previedol do Dúbravy,

malej osady nad Hermanovcami, odkiaľ sa tí dvaja mali dostať do lesa.

Janko sa na túto riskantnú úlohu podujal, netušil však akému nebezpečenstvu sa vystavuje. Dvoch zbehov do Dúbravy zaviedol, no tam už na nich čakali nemeckí vojaci, ktorí prišli od Hermanoviec. Tí zbehov zajali a odviekli späť do tábora. Obaja vedno s ďalšími dvanástimi rebelmi z tábora v Bystrom, snívajúcimi o úteku do hôr, nakoniec skončili v hromadnom hrobe na strmom svahu za riekou Topľa pri Vidume neďaleko cesty vedúcej do Matiašky.

Ešte v ten večer Nemci dolapili v dome pána Mičku v Dúbrave aj Janka Gdovina a vzali ho do Prešova.

Bola to pasca, alebo neopatrnosť dobrého človeka? Nad touto otázkou hútal Janko dlho po tom, ako ho Gestapo z Prešova poslalo tam, kam posielalo rasovo prenasledovaných, do jedného z pracovných táborov v Nemecku, do Sachsenhausenu, odkiaľ ho po čase presunuli do tábora v Klingerí a nakoniec do najstrašnejšieho lágru v Bergen Belsene. Janko Gdovin bol človekom nevysokým, od kostí dobrák, ktorý pomáhal všade tam, kde pomoc bolo treba. Za 171 dní núteného pobytu v táboroch smrti si toho vytrpel veľa.

Keď sa mu podarilo pred koncom vojny s dvomi kamarátmi pri prevoze z vlaku ujsť, šťastie sa usmialo aj naňho. Po krátkom čase ocitol sa aj s kamarátmi v angloamerickej zóne v Rükkeri, kde sa celý mesiac zotavoval a len potom dostal „priepustku“ na návrat ku svojim blízkym – domov k manželke, k rodičom a súrodencom.

– JV –

Uplynulo 60 rokov od smrti genmjr. Alexandra Kordu

(18. 4. 1907 Vrútky – 13. 9. 1958 Brno)

Dňa 13. 9. 2018 sme si pripomenuli s vojenskými poctami 60 rokov od úmrtia generálmajora Alexandra Kordu, ktorý za hrdinstvo počas SNP a oddanosť vlasti zaplatil životom.

Po úmrtí nesmel byť pochovaný ani s ním vykonaný pohrebný obrad. No my sme na neho nezabudli ani po 60 rokoch a aspoň touto poctou sme mu vzdali hold.

Samohybný oddiel Michalovce genmjr. A. Kordu pod velením pplk. R. Bobála, za prítomnosti evanjelického farára M. Krivúša vykonali pietny akt a udelili mu in memoriam Pamätný kríž Náčelníka GŠ OS SR

III. stupňa. Pietny akt sa uskutočnil za účasti nevesty E. Kordovej, vnučky Alexandry z V. Británie, neteri D. Klajnovej a Z. Mihalčíkovej, viceprimátora F. Kurhájca, starostu obce Pliešovce Š. Sýkoru a predsedníčky ZO SZPB genmjr. A. Kordu M. Rausovej.

* * *

Po vstupe Slovenskej republiky do vojny proti ZSSR odišiel

6. 7. 1941 na východný front ako veliteľ oddielu delostreleckého pluku 12 aj Alexander Korda. Na Slovensko sa vrátil 19. septembra a hneď na druhý deň bol ustanovený do funkcie veliteľa delostreleckej skupiny VAK v Bratislave. Zastával ju do konca roka 1943, kedy bol aj povýšený do hodnosti major delostrelectva.

Od januára 1944 pôsobil vo funkcii veliteľa vojenského výcvikového tábora Lešť – Oremov Laz. Ako dôstojník Slovenskej armády sa aktívne zapojil do ilegálnej odbojovej činnosti. Od r. 1941 bol členom ilegálnej odbojovej skupiny „Victoire“, ktorú založil pplk. del. J. Hluchý. Konkrétne sa podieľal na rozmnožovaní a distribúvaní protifašistických ilegálnych tlačovín, vyzývajúcich na odpor proti vojne po boku nacistického Nemecka. Mal kontakty s ilegálnou skupinou odbojárov, sústredených okolo MUDr. V. Šrobára, ako aj s odbojovou skupinou „Flóra“. Patril medzi najbližších spolupracovníkov ilegálneho vojenského ústredia, vedeného pplk. gšt. J. Golanom, ktoré ho poverilo riadením príprav posádky a výcvikového tábora Oremov Laz na Povstanie.

V polovici augusta 1944 A. Korda rokoval v Sklabini s npor. Čerenej armády P. A. Veličkom a po

dohode dodal partizánom nákladné auto zbraní a munície. Spolupracoval s okolitými revolučnými národnými výbormi a organizoval vyzbrojovanie dobrovoľníkov.

Od 10. 9. 1944 bol veliteľom 25. pešieho práporu „Hron“ III. TS 1. čs. armády, ktorý bojoval v úseku Modrý Kameň – Krupina – Pliešovce – Zvolen. Po bojach pri Starej Kremničke bol nasadený na prehradenie smeru Hronská Breznica – Budča – Zvolen.

Dňa 1. 10. 1944 bol A. Korda povýšený do hodnosti podplukovník delostrelectva. Dňa 13. októbra sa stal veliteľom osobitnej, po ňom pomenovanej podskupiny III. TS, nasadenej na vonkajšom okruhu obrany Zvolena.

Po skončení organizovaného odporu 1. čs. armády na Slovensku s časťou dôstojníkov ustúpil do priestoru Starých Hôr.

Na základe nariadenia vlády SR zo dňa 22. 11. 1944 mu bola za účasť v SNP odňatá hodnosť majora Slovenskej armády a stal sa štábnym kapitánom.

Dňa 19. 11. 1944 sa dostal do nemeckého zajatia. Bol odvečený do Bratislavy a potom do zajateckého tábora Stammlager XVII/A Kaisersteinbruch – Altenburg. Vrátil sa 1. 6. 1945 a už o päť dní bol ustanovený do funkcie veliteľa 4. mí-

nometnej brigády vo Zvolene.

Od polovice októbra 1945 vykonával funkciu zástupcu veliteľa VA v Hraniciach na Morave. Tu bol 1. 10. 1946 povýšený do hodnosti plukovník delostrelectva. V polovici marca 1948 bol premiestnený na veliteľstvo 14. pešej divízie v Mladej Boleslavy a od apríla do septembra 1948 bol poverený dočasným velením delostreleckej divízie. Na začiatku septembra 1948 nastúpil do školy pre veliteľov vojskových telies v Prahe.

V máji 1949 bol A. Korda zatknutý. V dôsledku nezákonnosti bol štátnym súdom v Prahe 12. 9. 1949 odsúdený za údajný zločin velezrady a vyzvedačstva na ťažký doživotný žalár. Väznený bol v Borocho, Opave, Prahe a Leopoldove. V auguste 1958 bol prevezený do väzenskej nemocnice v Brne, kde zomrel vo veku 51 rokov. Nesmel byť pochovaný, ani s ním vykonaný pohrebný obrad.

V októbri 1990 bol A. Korda rehabilitovaný a vymenovaný do hodnosti genmjr. in memoriam.

Udelené vyznamenania: Rad SNP I. triedy (1945), Československý vojnový kríž 1939 (1945), Československá medaila Za chabrosť pred nepriateľom (1946), Československá medaila Za zásluhy I. a II. st., Kríž M. R. Štefánika I. tr. (2008). Pamätný kríž N GŠ OS SR III. stupňa (2018). Spracovala M. Rausová

E. Kordová s dcérou Alexandrou.

Pred 73 rokmi začal súdiť Norimberský tribunál

Vo väčšine diskusií o útrapách a výsledkoch 2. sv. vojny sa hovorí len o padlých, ktorých počet sa uvádza na 80 miliónov. Málo sa však hovorí o vojnu dokaličených, ktorých bolo približne rovnaký počet. Takže priame obete 2. sv. vojny rátajme od 150 miliónov vyššie. V roku 1975 bol tiež uverejnený údaj, že Európe spôsobila 2. sv. vojna 2,5 krát viac obetí, aké mala za uplynulých 350 rokov.

Medzinárodný vojnový tribunál začal svoju prácu 20. 11. 1945 a dokončil ju o necelý rok 1. októbra 1946 vynesением rozsudku nad hlavnými vojnovými zločincami hitlerovského Nemecka.

Tribunál bol ustanovený londýnskou dohodou ZSSR, USA, V. Británie a Francúzska 8. 8. 1945, ku ktorému sa pripojilo 19 štátov (Grécko, Dánsko, Juhoslávia, Holandsko, ČSR, Poľsko, Belgicko, Etiópia, Austrália, Honduras, Nórsko, Panama, Luxembursko, Haiti, Nový Zéland, India, Venezuela, Uruguaj a Paraguaj).

Vôbec tu nešlo o „sprisahanie víťazov“, ako sa to snažia hovoriť tí, ktorí by význam tohto tribunálu znížili. Naopak, bol to pravý súd národov.

Vytvoreniu súdu predchádzalo vyhlásenie na Krymskej konferencii vo februári 1945 predstaviteľov ZSSR, USA a V. Británie o svojom rozhodnutí „podrobiť všetkým zločincov vojny spravodlivému a rýchlemu trestu“.

Ešte predtým, 13. 1. 1942, vlády Poľska, Juhoslávie, Nórska, Grécka, Belgicka, Holandska, Luxemburska a Francúzskeho národný výbor prijali deklaráciu o potrestaní za zločiny, spáchané počas vojny a obrátili sa na ZSSR a spojencov so žiadosťou, aby upozornili hitlerovcov na ich zodpovednosť za zločiny, ktoré páchajú v okupovaných štátoch.

Dňa 14. 10. 1942 ZSSR vydal vyhlásenie, v ktorom zdôraznil, že „hitlerovská vláda a jej pomáhači sa nevyhnú zodpovednosti a zaslúženému trestu“. Práve vtedy Sovietsky zväz nastolil požiadavku o vytvorenie medzinárodného tribunálu. Deklarácia o zodpovednosti hitlerovcov za spáchané zverstvá bola uverejnená 2. 11. 1943 s podpismi F. Roosevelta, J. Stalina a W. Churchilla v protokole Moskovskej konferencie.

Otázka o potrestaní fašistických zločincov sa už konkrétne posudzovala počas stretnutia predstaviteľov troch spojeneckých mocností na Kryme vo februári 1945. Churchill sa pri tom staval za to, aby boli všetci „hlavní zločinci postrieľaní hneď, ako budú pochytení“. Lenže sovietsky predstaviteľ, k názoru ktorého sa pripojil aj F. Roosevelt, trval na nevyhnutnosti verejného otvoreného súdu so všetkými jeho znakmi – preukaznou základňou, svedectvami, obžalobou i obhajobou. Takto sa súd stal nielen súdom nad vojno-

vými zločincami, ale aj nad zločineckou ideológiou a režimom, ktoré porodila.

Presadenie takéhoto súdu sa stalo dôležitým znakom dokonalosti a legitimity výsledkov Norimbergu.

Čo povedal sovietsky žalobca?

Roman A. Rudenko: „Ja ich viním z toho, že rozpútajú svetovú vojnu pri porušení princípov medzinárodného práva a nimi podpísaných dohôd, premenili vojnu na nástroj masovej likvidácie civilných obyvateľov, na nástroj zbojstva, násilia a lúpenia. Viním obžalovaných z toho, že vyhlásia sa za predstaviteľov nimi vymyslenej rasy pánov, všade, kam prenikala ich moc, presadzovali režim svojvôle a tyranstva, režim, založený na popieraní elementárnych základov ľudskosti. Teraz, keď výsledkom hrdinského boja Červenej armády a spojeneckých vojsk je hitlerovské Nemecko zlomené a potlačené, nemáme právo zabudnúť na spôsobené nám obete, nemáme právo ponechať bez trestu obžalovaných vinníkov a organizátorov týchto hrozných zločinov. V mene svätej pamiatky miliónov nevinných obetí fašistického teroru, v mene upevnenia mieru na celom svete, v mene budúcej bezpečnosti národov predkladáme obžalovaným úplný a spravodlivý účet... Nech spravodlivosť zvíťazí!“

Čo povedal žalobca za USA?

Robert H. Jackson: „Hitler si neodniesol celú zodpovednosť so sebou do hrobu. Všetka vina nie je v rubáši Himmlera. Tito živí si vybrali týchto mŕtvych za spoločníkov v tomto grandióznom bratstve sprisahancov a za zločiny, ktoré spolu spáchali, musí zaplatiť každý z nich. Dá sa povedať, že Hitler spáchal

svoj posledný zločin voči štátu, ktorému vládol. Bol pomätným mesiášom, ktorý začal vojnu bez príčiny a nezmyselne ju predlžoval. Keď už nemohol ďalej vládnuť, bolo mu jedno, čo bude s Nemeckom...“

Ak povie, že títo ľudia sú nevinní, bude to rovnaké, ako keby ste povedali, že tejto vojny nebolo, neboli zabitia, neboli zločiny.“

Niekoľko reakcií vojnových zločincov

Hermann Wilhelm Göring: „Vítaz je vždy sudcom a porazený obvineným.“ **Rudolf Hess:** „Nič neľutujem.“ **Joaachim Ribbentrop:** „Obvinenie nie je vznesené tým správnym ľudom.“ **Wilhelm Keitel:** „Rozkaz je pre vojaka vždy rozkazom.“ **Karl Dönitz:** „Ani jeden z bodov obvinenia nemá ku mne ani najmenší vzťah. Sú to výmysly Američanov.“ **Baldur von Schirach:** „Všetko nešťastie je z rasovej politiky.“ **Hjalmar Schacht:** „Vôbec nechápem prečo som bol obvinený.“ **Walter Funk:** „Ak som z nevedomosti alebo následkom omylu spáchal skutok, pomenovaný v obvinení, tak to treba posudzovať v rámci mojej osobnej tragédie, ale nie ako zločin.“ **Alfred Jodl:** „Vojak nemôže niesť zodpovednosť za rozhodnutia politikov.“

Rozsudky Norimberského tribunálu boli vzápätí podporené v rezolúciách VZ OSN z 11. 12. 1946 a 27. 11. 1947.

Za toto dnešná Európa dáva rovnítko medzi hitlerovské Nemecko a ZSSR?

Dňa 17. 2. 1945 Churchill napísal Stalinovi: „nedopustiť po víťazstve oslabenie takej pevne nadviazanej družby a spolupráce“ a 22. 2. 1945 vyhlásil: „Budúce generácie priznajú svoj dlh pred Červenou armádou rovnako bezpodmienečne, ako to robíme my, ktorí sme sa dožili toho, aby sme sa stali svedkami týchto veľkolepých úspechov.“

Vladimír Mikunda, s využitím zahraničnej tlače

Viete, že...?

...už aj starí Rimania mali špeciálne zbrane na zastrašenie nepriateľa?

Objavili ich britskí archeológovia v Škótsku. Pochádzali z čias, kedy bola veľká časť V. Británie súčasťou Rímskej ríše.

Touto špeciálnou rímskou zbraňou boli kamenné projektily o veľkosti ľudskej päste, ktoré vrhali rímske vrhačské stroje na nepriateľa až do vzdialenosti osemsto metrov. Tieto mali v strede diery a keď boli vrhnuté, ozýval sa z nich prenikavý piskot vyvolaný vzduchom, ktorý prechádzal cez diery v ich strede.

Na nepriateľov to pôsobilo mimoriadne vystrašujúco a takmer vždy sa ich zmocnila panika a ochromenie. Neraz sa preto hneď vzdali, prípadne zutekali z bojiska úplne bez boja a Rimania zvíťazili bez najmenšej krvi.

...prezident Beneš dňa 26. 9. 1938 povedal, že „táto vojna bude hrozná? Nakoniec sa u nás budú s Nemcami biť všetci, muži a ženy. Ale budeme sa brániť do posledného dychu. Ja zostanem so svojou družinou stále pri vojsku. Ale budem ustupovať s vojskom len po určitú dobu. Keď sa budeme musieť zastaviť, územie už ďalej neopúšťam a biť sa až do smrti, tak ja ako prezident republiky nesmiem byť zajatý. Zostanem s tými, ktorí sa budú biť naozaj až do poslednej chvíle, a padnem s nimi.“

Keď to vyslovil, päť najvyšších českých (hoci vtedy československých) generálov mu pritakalo a následne 28. 9. 1938 prisahalo: „Musíme ísť do vojny, nech sú následky akékoľvek. Západné veľmoci budú nútené nás nasledovať. Národ je naprosto jednotný, armáda je pevná a chce ísť do toho. Aj keby sme zostali sami, nesmieme povoliť,“ bili sa do prs.

...v istom období vojny v tichomori hlásili spojenci takmer odšadiaľ (od severného Pacifiku po juh Ázie) výskyt najznámejších japonských stíhačov typu Zero?

Pričom vôbec nešlo o to, že tie mali naozaj úctyhodný dolet 3 100 km. Mýtus, že sú všade, spôsobila skôr ich podoba s inými typmi lietadiel. Osobitne s ďalším japonským stíhačom Ki-43.

Hoci, pravdou je aj to, že japonskí piloti v prvom roku vojny mali efektivitu zostrelov 12 lietadiel protivníka na jedno svoje.

...veľmi ťažko sa dá uveriť údajom Japoncov o počtoch zostrelených lietadiel ich pilotmi?

Miroslav Barič v armádom mesačníku Obrana napísal, že „s počtom víťazstiev japonských pilotov je to ošemetné. Záznamy o zostreloch sa nevedli podrobne, často sa pripisovali celej jednotke a nie jednotlivým pilotom. Japonsko tiež nemalo taký prísny systém potvrdzovania víťazstiev ako Spojenci či Nemci.“

Výsledkom bolo veľké preháňanie, ktoré nemuselo byť úmyselné, lebo vznikalo v zápale boja.

Za najlepšieho námorného pilota sa považuje Tetsuzo Iwamoto. Pripisuje sa mu 87 zostrelov, z toho 14 v Číne. On sám si ich vo svojom denníku narátal viac.

No skutočný počet bol zrejme nižší. Iwamoto si napríklad nárokoval 48 zostrelov stíhačov Corsair. Ak by to bola pravda, znamenalo by to, že jediný pilot zničil štvrtinu z Corsairov, ktoré Američania skutočne stratili.

Iwamoto prežil vojnu, ale zabilo ho slepé črevo. Po operácii sa sťažoval na bolesti, lekári ho operovali znovu.. Dostal sepsu a v máji 1955 zomrel. Jeho posledné slová boli: Keď vyzdraviem, chcem znovu lietať.

Najúspešnejším pilotom námorníctva mohol byť aj Hiroyoshi Nishizawa, ktorý si nárokoval 102 zostrelov. Oficiálne sa mu ich pripisuje „len“ 36. Jeho spolubojovníci ho považovali za najlepšieho pilota Zera.

Zahynul v roku 1944 keď ako pasažier letel v dopravnom lietadle, ktoré zostrelili spojenecké stíhače.“

...aj japonskí piloti mali zmysel pre srandu?

Trojica pilotov Hiroyoshi Nishizawa, spolu s ďalšími esami Saburom Sakaikom (64–69 zostrelov, oficiálne 28) a Toshiom Ótom podnikli v máji 1942 akciu na Novej Guineji. Naleteli na spojenecké letisko a predviedli tam skupinovú akrobaciu. Na letisko neútočili a teda ani zo zeme po nich nestrieľali.

Večer však nad japonskú základňu priletel spojenecký bombardér a zhodil listok s poďakovaním za predstavenie. Japonský veliteľ sa rozžúrnil a trojicu pilotov potrestal.

...4. 2. 1945 v Livadii počas stretnutia spojencov na Kryme sa F. Roosevelt nechal počuť, že by chcel zlikvidovať dvakrát viac Nemcov, ako dovtedy?

Roosevelt to Stalinovi povedal po tom, ako uvidel na Kryme tie nezmýselné škody, ktoré tam Nemci napáchali.

Podľa Roosevelta, on si vraj pamätá, ako maršal Stalin navrhol v Teheráne prípitok za zlikvidovanie 50 tisíc nemecko-pruských dôstojníkov. Stalin sa vtedy vyjadril aj inak, a síce, že Nemci nemajú morálku, že sú jednoducho sadisti.

A. Mikundová

- **Andrejová:** Viera Soroková 65 rokov.
- **Bacúch:** Mária Medzihradská 65, Elena Cesnaková 70, Hedviga Kánová 90 a Valéria Podoláková 81 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda, gen.I.Gibalu:** Ing. Ondrej Štrbák 82 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Ľubica Buranová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Ing. Pavel Šmál 93 rokov.
- **Bardejov 2:** Irena Štefančíková 92, Jozef Dovičák 45 a Dušan Matej 70 rokov.
- **Bardejov 3:** Anna Fiľakovská a Helena Stachová 85, Margita Kažimírová 84, Irena Korbová 75, Ing. Dušan Ondusko, Michal Prokop a Ing. Ján Šnyr 65 rokov.
- **Bardejov 4:** Andrej Lazor 65, Anna Tančinová 75 a Mária Sudimáková 94 rokov.
- **Bernolákov:** Zdenka Srnková 82 rokov.
- **Belá – Dulice:** Viera Rišiaňová 65 rokov.
- **Bratislava 3:** Juraj Mencer 82 rokov.
- **Bratislava 12:** Ing. Eduard Pokorný 70, Ondrej Belko 88 rokov.
- **Bratislava 15:** Martin Janec 97 a Nadežda Ťavodová 40 rokov.
- **Bratislava 19:** Zlatica Ženišová 65 rokov.
- **Bratislava 20:** Ján Baláž 80 rokov.
- **Bratislava 24:** JUDr. Pavel Kusenda 96 a Ing. František Dunaj 91 rokov.
- **Brezno 1:** Mgr. Katarína Lapiňová 70 rokov.
- **Brunica:** Jozef Fecko 80 rokov.
- **Budina:** Miroslav Aláč 50 rokov.
- **Čadca:** Dagmar Dvorská 87, Gizela Mikitová 85, Marián Ďuraj 65 a František Roth 58 rokov.
- **Čaňa:** Ján Hrinda 70 a Valéria Hegedušová 35 rokov.
- **Čierny Potok, arm. gen. L.Svobodu:** Ing. Július Boršoš 65 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ján Mihál 87 rokov.
- **Egreš:** Jolana Malčická 60 rokov.
- **Galanta:** Ján Vrabec 50 rokov.
- **Gemerská Poloma:** Zuzana Šimšíková, Ján Dušan Zatroch a Ján Cirbus 75 rokov.
- **Hniezdne:** Ján Fecenko 81 rokov.
- **Horná Mičiná:** František Zima 75 rokov.

- **Hrachovo:** Eva Bálintová 65 a Rudolf Kamenský 65 rokov.
- **Hrušov:** Daniela Pappová 65 rokov.
- **Hunkovce:** Mikuláš Žižák 65 rokov.
- **Košice:** Ida Danielisová 85 a Viera Zahorčáková 80 rokov.
- **Kružlová:** Zuzana Šupšáková 81 rokov.
- **Kurimka:** Ján Božik 65 rokov.
- **Kurov:** Milan Jendrej 70 a Ján Trudič 80 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Koreňová 92 rokov.
- **Livov:** Anna Molčanová 75 rokov.
- **Ľubietová:** Monika Alakšová 45 rokov.
- **Lučenec I.:** Irena Stanková 88 a Emília Virágová 80 rokov.
- **Lučenec II.:** Marta Garajová 83 a Ernest Nagy 84 rokov.
- **Martin – Stred:** Martin Heteš 60, pplk. v.v. Stanislav Hronec 70, pplk. v.v. Viliam Karak 85, Jaroslav Titka 70 a Viera Sabová 75 rokov.
- **Medzibrod:** Mária Samuelčíková 75 rokov.
- **Medzilaborce:** Andrej Prochýra a Vladislav Zán 65 rokov.
- **Myjava:** Kristína Borovská 90 rokov.
- **Muráň:** Viera Krokavcová 70 rokov.
- **Parchovany:** Anna Hoľanová 90 rokov.
- **Partizánske:** Mária Holúsková 96, Rudolf Duda a Mária Solíková 85, Jozef Čecho 80, Mgr. Ivan Švorec a Anna Murgašová 75, Pavol Hudec a Mária Palušová 70, Ing. Peter Matloň, Ing. Milan Bereš a Mgr. Jozef Zajac 65 rokov.
- **Pohorelá:** Ondrej Polák 70, Karol Šulej 75, Ján Bugajda 60, Katarína Zibríková 45, Ján Pom-pura a Bc. Maroš Siman 30 rokov.
- **Poltár:** Jarmila Budiačová 40 a Jolana Šuleková 75 rokov.
- **Považská Bystrica:** Anastázia Michalková 88 rokov.
- **Púchov:** Božena Makúchová 89 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Miroslav Lucik 60 rokov.
- **Rajec:** Zita Mimohajová 80 a Jozef Raláb 75 rokov.
- **Revúca – Generála Viesta:** Blažena Sabolová a Božena Barančoková 70, Elena Piliarová 45 a Katarína Bujňáková 35 rokov.
- **Rožňava:** Mgr. Izabela Hurajtová, Ján Geryk a PhDr. Jaroslav Kočíš, MUDr. Ľubica Bátoriová,

- Katarína Tomčová a Mgr. Miroslav Hurajt 65, Oľga Pástorová 70, Ing. Peter Štefanča 80, Helena Vavreková a Helena Čuriová 85 rokov.
- **Rimavská Sobota, ZO SZPB Júliusa Bolfika:** Katarína Bystrianska 75 a Ing. Jozef Mlynár 70 rokov.
- **Sereď:** Ivan Vták 75 rokov.
- **Snakov:** Anna Daňková 92 rokov.
- **Snina:** Štefan Savka 93 a Anna Petrecká 93 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Helena Murdzová 89, Anton Špes 87 a Ľubomíra Živčáková 60 rokov.

- **Svidník:** Michal Šandala 81 a Ján Holodňák 55 rokov.
- **Šaľa:** Irena Uhrínová 75 a Vladimír Zemko 45 rokov.
- **Topoľčany:** Ján Harmady 80 rokov.
- **Trebišov časť Milhostov:** Miroslav Elko 55 a Dušan Staš 30 rokov.
- **Trenčín 1:** Ing. nrtm. Štefan Šteflovic 97, Alžbeta Karyová a Katarína Breznická 95, Nora Guttmannová 88, Emília Smržíková 80 a František Mikuštiak 65 rokov.
- **Vagrinec:** Ladislav Zápotocký 65 rokov.
- **Valaská:** Veronika Belasá 87,

- Jaroslav Krajč 81 a Emil Gröne 70 rokov.
- **Vyš. Tvarožec:** Jozef Balaščák 50 rokov.
- **Uderiná:** Peter Deme 40 rokov.
- **Ulič:** Mikuláš Karbuník 81 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Milica Lehocá 88 a Ľubica Kráľová 60 rokov.
- **Želiezovce:** Tibor Rupek 75 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Antónia Flochová 70 a Mária Szolnoková 84 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Rozlúčka so zaslúžilou bojovníčkou

Dňa 5. 10. 2018 sme sa rozlúčili s pani Margitou Dubrovayovou, zaslúžilou bojovníčkou proti fašizmu, funkcionárkou SZPB.

Margita Dubrovayová sa narodila 24. júla 1926 v Devičanoch, okres Levice. V septembri, keď prichádzali na východné Slovensko partizánske skupiny sovietskych partizánov majora N. V. Volkova, S. G. Morozova a Belova – Kovalenka, sa spolu s manželom Jozefom Papalom k nim pripojili, aby išli s nimi ďalej do povstaleckej Banskej Bystrice. Ich skupina bola premenovaná na skupinu „Smrť fašizmu“, kde pani Margita robila spojku.

Svoju dávnu túžbu stať sa učiteľkou si splnila v roku 1964, keď úspešne ukončila diaľkové štúdium v Modre. Do SZPB vstúpila v roku 1946. Pôsobila v rôznych funkciách. Vykonávala ich čestne, statočne a precízne, ako sa to naučila v boji proti fašizmu. Veľkú časť svojho života venovala

práci s mládežou. Aktívne sa podieľala na besedách v školách.

Za prácu v Povstaní, školstve a pri budovaní našej vlasti jej boli udelené ocenenia:

Pamätná medaila k 20. výročiu oslobodenia našej vlasti; Čestné uznanie za zásluhy

o rozvoj činnosti SZPB; Čestné uznanie pri príležitosti Dňa učiteľov a Pamätná medaila Za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie našej vlasti.

Skončil sa jeden pracovitý, statočný a plnohodnotný život. Na Margitu Dubrovayovú nám ostane nehnúca spomienka v našich srdciach.

Oblasťný výbor SZPB Trnava

Zostáva nám trvalá spomienka

Oblasťný výbor SZPB v Nových Zámkoch s lútosťou oznamuje, že vo veku 92 rokov nás opustila Mária Rajnohová, predsedníčka ZO SZPB v Komjaticiach a členka predsedníctva oblastného výboru.

Pani Mária stála pri zrode ZO SZPB v Komjaticiach, ktorú založili spolu s manželom Štefanom Rajnohom v roku 1947. Do funkcie predsedníčky ZO SZPB bola zvolená v roku 1995 a vykonávala ju až doteraz. Založila spevácky súbor Nádej, viedla kroniku ZO SZPB a bola aktívnou dopisovateľkou Bojovníka. Za svoju dlhoročnú prácu bola ÚR SZPB ocenená mnohými vyznamenaniami. Pri príležitosti 90. narodenín jej bolo udelené najvyššie

zväzové vyznamenanie „Za vernosť“.

Mária Rajnohová celý svoj život rozdávala lásku a optimizmus, V jej živote dominovala aktívna účasť na práci v SZPB. Tichou spomienkou jej poďakujeme za obetavú prácu. V srdciach nás všetkých zostane spomienka na dobrého, statočného a láskavého človeka.

Jozef Maruňič

Zomrel muž, ktorý zmariť atómový program nacistov

V Nórsku vo veku 99 rokov zomrel Joachim Renneberg, najmladší zo skupiny diverzantov, ktorí zmariť atómový program nacistického Nemecka.

Počas operácie „Gunnarside“ (1943) dobrovoľníci diverzanti prenikli na osobitne prísne strážený objekt Norsk Hydro vo Vemorku, kde nacisti vyrábali ťažkú vodu, a ten vyhodili do vzduchu aj so zariadením, píše agentúra Reuters s odvolávkou sa na nórske médiá.

Asi treba tiež spomenúť, že prvá diverzná akcia pár mesiacov pred touto sa nepodarila a diverzanti boli pozabíjaní alebo vzati do zajatia.

Po vojne sa Renneberg stal novinárom a televíznym moderátorom.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bacúch:** s 94-ročnou Irenou Frčovou a s 98-ročným Jánom Medvedom.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** s 83-ročným JUDr. Stanislavom Žabkom.
- **Ľubietova:** s 87-ročným Brunom Filadelfim.

- **Sliač:** so 71-ročným Igorom Šiagirom.
- **Trenčín 1:** s 97-ročným Ladislavom Orechovským.
- **Vráble:** s 86-ročným Pavlom Černom.

Češ' ich nehnúcej pamiatke!

Štefánik by to nevzdal – odkaz Jozefa Banáša súčasnosti

Krstenie knihy „Prebijem sa! Štefánik Muž železnej vôle“ prebehlo začiatkom októbra v bratislavskom Kostole klarisiek za prítomnosti autora Jozefa Banáša, čerstvo oslavujúceho sedemdesiatku.

V plne obsadenom kostole prišli autorovi zablahoželať ku knihe a k jeho sedemdesiatke nespočetní známi a podporovatelia. Akciu moderovala autorova dcéra Adéla Vinczeová. Živé čítanie úryvkov z knihy bolo dokonale podopreté hudbou originálneho mladého súboru Zvonkohra Košariská – Priepasné, ktorý pochádza z rodiska Štefánika.

Jozef Banáš na knihe o Štefánikovi pracoval vyše troch rokov a spracoval do nej množstvo materiálov, podľa vlastných slov prečítal 62 tematických kníh. Jeho vlastná kniha je ale iná, je to beletrizovaný príbeh, zmes presných faktov, ale aj románovej fikcie – také niečo o Štefánikovi nejestvuje (ak nerátame pred 90-timi rokmi vydaný

český román L. N. Zveřinu). Je to 79 kapitol krátkych obrazov, ľahko čitateľných, ale plných informácií. Čitateľ si uvedomí, aké podobné sú problémy tej doby s našimi, že tých sto rokov časového rozdielu sú pre dejiny len nepodstatnou drobnosťou.

Autor označuje svoje dielo navyše za motivačnú literatúru, pretože príbeh malého chlapca z kopaníc je vlastne zázračným reálnym mýtom. Je dôkazom, čo dokáže vôľa podporená vierou, ale zároveň je aj dôkazom silného húževnatého dedičného koreňa slovenského rodu.

Podľa HSP, 3. 10. 2018

Nemci o seriáli „Sedemnást' zastavení jari“ „Nacisti vyzerajú zženštilo“

Kultový povojnový seriál Tatiany Lioznejovej „Sedemnást' zastavení jari“ oslávil tohto roku 45. narodeniny, pretože premiéru mal na prvom sovietskom programe 11. 8. 1973. 12-dielnu filmovú epopeju si vtedy pozrelo takmer 22 miliónov ľudí.

V momente, ako sa premietal niektorý diel, ulice ruských miest spustli. Dokonca vraj aj miera zločinnosti klesala. Celý štát primrzol k obrazovkám, aby ľudia zistili, či sa sovietskemu rozviedčikovi Stierlitzovi (Vjačeslav Tichonov) podarí splniť ďalšiu mimoriadne zložitú úlohu.

Na požiadanie RIA Novosti si „Sedemnást' zastavení jari“ pozreli aj nemeckí diváci a potom sa zdôverili, ako je tu zobrazené nacistické Nemecko.

Film „Sedemnást' zastavení jari“ si obrovskú popularitu vydobyl predovšetkým vďaka silnej hereckej zostave. Charakterové úlohy dostali nielen kladní hrdinovia, ale aj antagonisti. Napr. náčelník gestapa Heinrich Müller, ktorého dokonalo stvárnil Leonid Bronevoj. Tento seriál je jeden z nemnohých sovietskych filmov, v ktorom nacisti nie sú zobrazení ako abstraktní nepriatelia a kolektívne stelesnenie zla, ale ako ľudia so svojimi charaktermi, emóciami a myšlienkami.

Súčasní nemeckí diváci, ktorí si tento seriál už pozreli, zbadali aj čistou fyzickú zhodu hercov s prototypmi. „Výborný výber hercov. Veľkolepá portrétovej zhoda s Hitlerom, Göringom a Himmlerom. Zapáčilo sa mi, ako je zachytená atmosféra,“ podelil sa istý Bolle Zelke.

Aj hlavný hrdina Max Otto von Stierlitz mal svoj reálny prototyp. Bol ním gestapák Wilhelm Lehmann.

Seriál porodil celú zbierku vtipov o Stierlitzovi. Záhľadný, za-

myslený, neštrácajúci sebaovládanie dokonca ani v riskantných situáciách. Hrdina Vjačeslava Tichonova chytil za srdce i nemeckého diváka. Avšak stvárnenie niektorých radových nacistov bolo podľa nich nedostatočne brutálne. „Nacisti so psami v scéne pri kostole pôsobia príliš zženštilo a nevyvolávajú prílišný strach,“ nazdáva sa Mathias Witte. Pozorný divák si všimol aj nepresnosti v detailoch vybavenia domácností. „V druhej scéne hlavný hrdina zapína rádio a to hneď hrá. Ibaže lampové prijímače v Nemecku 40-tých rokov potrebovali chvíľku času aby sa nahriali,“ vysvetľuje Witte.

Bolle Zelke zase spochybnil historickú dôveryhodnosť dialógov medzi vyšším vedením ríše.

„Vychádzajúc z toho, čo poznám o tých časoch, ťažko si predstaviť,

že by Himmler s Göringom mohli viesť podobné rozhovory, osobitne ak si uvedomíme, aký mimoriadny kult mal Führer a tiež to, že Göring plnil od roku 1943 len čisto reprezentačné funkcie. Takáto voľnosť autora je však prípustná. Niečo také sa úplne vylúčiť nedá,“ poznamenal divák.

Asi najdramatickejšia epizódna situácia celého seriálu a možno aj celej sovietskej kinematografie je stretnutie Stierlitz so ženou v reštaurácii „Elephant“. Zaujímavosťou je, že spočiatku práve táto scéna v scenári chýbala a partnerka Stierlitzovho kolegu rozviedčika Eleonóra Šaškova neskôr prezradila, že hercov nakrúcali oddelene. Scéna, zahraná bez slov, no s vysokou úrovňou psychológie, nenechala nemeckých divákov ľahostajných.

„Neviem, čo sa deje na scéne medzi hrdinom a plavovláskou, no táto epizóda je naozaj stvárnená veľmi dobre. Celkovo, ak by sa ma opýtali, vedel by som odporučiť tento film,“ uzavrel Bolle Zelke.

Podľa ria.ru, 11. 8. 2017

M. Stierlitz (vpravo) s Heinrichom Mullerom.

Do svetových požičovní prichádza ruský film „Nezničiteľný“

Do filmových požičovní prichádza ruská snímka „Nezničiteľný“ (Nesokrušimyj), založená na reálnych udalostiach z Veľkej vlasteneckej vojny. Základ filmu tvorí príbeh hrdinstva posádky tanku KV-1.

V lete 1942 pri majeri Nižnemiatiakin Tarasovského rajónu Rostovskej oblasti posádka tanku Semjona Konovalova vstúpila do prvého boja proti 50-tim fašistickým tankom. Dokázala ich zničiť 16 a k tomu

dva obrnené vozy a osem automobilov s vojakmi. Zároveň s Ruskom sa film začne premietiť v Japonsku, Kórei, Nemecku a vo všetkých frankofónnych krajinách.

Režisérom filmu je Konstantin Maximov, držiteľ ceny „Zlatý orol“ za najlepší televízny seriál. V hlavných úlohách sa predstavili populárni ruskí herci Oľga Pogodina, Andrej Černyšov, Sergej Gorobčenko a Oleg Fomin.

Podľa ria.ru, 22. 10. 2018

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 5)

pracovať so špecialistom na holokaust Simonom Dovidavičsom. Ukázalo sa, že Noreika osobne schvaľoval vraždy vyše desaťtisíc litovských Židov a sám s rodinou obsadil „zrazu voľný“ dom, ktorý predtým patril židovskej rodine.

Podľa eadaily.com, 31. 8. 2018

■ ...Kult jeho osobnosti... nie je taký, ako sa nazdávajú v Prezidentskom paláci

Počas vystúpenia prezidenta SR Andreja Kisku na spomienkovej akcii pri príležitosti 74. výročia SNP v Banskej Bystrici sa ozval hlasný piskot...

To, čo mohlo byť dôvodom negatívnej reakcie publika na súčasnú hlavu štátu vysvetlil poslanec Ľuboš Blaha (Smer-SD). „Po prvé, Slovensko nerovná sa SME a Denník N. Kiska zrejme nadobudol dojem, že keď mu liberálna tlač vytvára kult osobnosti, tak že rovnako ho ľubia aj bežní Slováci. Kdeže, pán prezident, Slováci vami pohrdajú. A vypískajú vás vždy, keď vyťahnete päty z Bratislavy,“ ozrejmil Blaha.

Podľa neho, ťažko môže oslavovať SNP ten, čo pravidelne kope do Rusov, ktorí kedysi položili životy za našu slobodu. Blaha dodal, že veľká časť protifašistov bola ľavicová, komunistická, prosovietska. „Tak isto, ako účelovo aj mladý Kiska pred 1989. Dnes je Kiska symbolom nenávisťi voči Rusku, voči komunistom, voči ľavicu. Protifašistickí bojovníci mu to nikdy neodpustia. Oni Tebou pohrdajú, Andy, pochop to už konečne.“ „Po tretie, darmo bude kvákať o zlom fašizme niekto, kto podporuje ukrajinských banderovcov. Niekto, kto vyznáva hodnoty korporátneho fašizmu. Niekto, kto podporuje amerických vojnových štváčov, ktorí zo všetkého najviac milujú fašistické diktatúry ako bola tá Pinochetova v Čile, ktorá dala dole ľavicu, odbory, ľudí práce a zaviedla ťažký neoliberalny kapitalizmus. Toto je vlhký sen takých ako Kiska. Fašizmus s „ľudskou tvárou“. Slováci to vedia, milý Andrej. Neobľafneš ich. Ty nie si antifašista. A na oslavách SNP nemáš čo hľadať. Mal si radšej ostať na španielskej pláži.“

HSP, 30. 8. 2018 (krátené)

■ Mnichovská zrada 29. 9. 1938. To je deň, kedy sa začala druhá svetová vojna

Prečo si nechcú pravdivo a verejne pripomenúť túto zvrátenú, krvavú a brutálnu okupáciu Československa prezident Kiska, veľká koalíčná trojka Fico, Bugár, Danko a ich takzvaná opozícia Sulík, Hlina, Kollár, Matovič, Beblavý atď.?

Oni tým schvaľujú fašizmus, ospravedľujú okupáciu Československa a popierajú príčiny a dôvody vzniku druhej svetovej vojny, v ktorej zahynulo takmer 70 miliónov ľudí.

Spojenci Adolfa Hitlera – Veľká Británia, Francúzsko a Taliansko sa dohodli na začiatku druhej svetovej vojny na spoločnom rokovaní v Mnichove už dňa 29. septembra 1938. Dohodu skoro ráno o pol tretej nasledujúci deň spolu podpísali. Šéf Francúzska „demokrat“ Daladier a šéf Veľkej Británie „demokrat“ Chamberlain sa spokojne usmievali na fotografii z tohto rokovania spolu so šéfom Talianska Mussolinim a šéfom Nemecka Hitlerom.

Ďalší spojenc Adolfa Hitlera Sovietsky zväz (o rok nato – pozn. Bojovník), konkrétne 23. augusta 1939, v Moskve podpísali vzájomnú dohodu o spoločnom postupe v druhej svetovej vojne (Omyl – bola to dohoda o neútočení – pozn. Bojovník).

HSP, 20. 9. 2018

■ Pri dánskom pobreží našli „Hitlerovu ponorku“

Pri prielive Skagerak našli ponorku U-3523, na ktorej údajne ušli predstavitelia vedenia 3. ríše, uviedla dánska televízia TV2.

Ponorku našli pracovníci Národného vojenského múzea na Jutskom polostrove. Podľa jednej z verzií ponorka U-3523 bola potopená 6. 5. 1945 britským bombardérom Liberator. Jej úlomky sa však doposiaľ nenašli.

Práve preto vznikla teória o tom, že U-3523 bola využitá vedením nacistického Nemecka na útek.

Ponorka sa nachádzala v hĺbke 123 metrov neďaleko od miesta, ktoré označili britskí letci v roku 1945.

Podľa riaditeľa múzea Gerta Normanna Andersena U-3523 bola najmodernejšou ponorkou, ktorú Nemci postavili počas 2. sv. vojny. Do výzbroje sa dostali len dve takéto plavidlá.

Pracovníci múzea sa nechystali vyzdvihnúť ponorku z mora a preto otázky, či sa v jej útrobach nachádzajú nejaké drahocennosti, zostávajú zatiaľ nezodpovedané.

Podľa ria.ru, 18. 4. 2018

15 príznakov starnutia

1. Spiš oddelene od svojich zubov.
2. Chceš si vyzliecť ponožky, a zistíš, že ich vôbec nemáš na nohách.
3. Z postele sa postavíš až na druhý pokus.
4. Ideš na dovolenku, ale unavíš sa skôr, ako minieš peniaze.
5. Svojim deťom hovoríš veci, ktoré ti hovorili rodičia a ktoré ťa vždy rozčuľovali.
6. Tvoje predstava vzpierania – postaviť sa zo stoličky alebo z kresla.
7. Omnoho viac času uplynie, kým si odpočíváš, než za ako dlho si sa predtým unavil.
8. Spomienky sa ti krátia, sťažnosti predlžujú.
9. Dve hodiny hľadáš okuliare, ktoré máš na hlave.
10. Zahryzneš sa do mäsa a zuby ti ostanú v ňom.
11. Zanechal/a si všetky zlozvyky, ale vôbec sa ti neuľavilo.
12. V adresári sa ti objavuje stále viac mien, ktoré sa začínajú na MUDr.
13. Lekárnik je tvoj najnovší priateľ.
14. Sedíš v hojdačom kresle, ale nedokážeš ho rozkolísať.
15. Všetko ťa bolí a čo ťa nebolí, to už nefunguje.

Ak to nedáte prečítať aj svojim známym, na svete sa bude smiať menej ľudí.

ZRNKÁ HUMORU

Ako začať hádku...

Sedel so ženou v obývačke. Zatiaľ, čo on pozeral futbal, ona si čítala knihu. Asi po hodine sa ho spýtala ironickým hlasom: – čo na tej telke vidíš?

– Prach, odpovedal neprezierravo.

A hádka sa začala...

* * *

V sobotu ráno si muž privstal, potichu sa obliekol, urobil si obed a pomaly odišiel do garáže. Za svoj Jeep pripojil prives s člnom a tešil sa na rybačku.

Keď však otvoril dvere garáže, zistil, že vonku fúka vietor o rýchlosti 90 km/h. Zapol si rádio. Potvrdilo, že takéto zlé počasie má byť po celý deň. Vrátil sa preto do domu.

V tichosti sa prezliekol a znova vliezol do postele. Objal ženu od zadu a tichým hláskom jej pošepkal:

– Dnes je vonku príšerné počasie drahá, skoro ma odľútko.

Manželka, s ktorou bol ženatý 2 mesiace, na to odpovedala: – A predstav si, že ten môj manžel sa vybral v takomto počasí na ryby!

A hádka sa začala...

* * *

Svojej ženy sa spýtal, čo by si tak priala na okrúhle výročie svadby.

– Chcem niečo nádherne žiarivé, čo dá z 0 na 150 pod tri sekundy.

– Tak som jej kúpil váhu.

A hádka sa začala...

* * *

Žena stála v spálni nahá a pozerala sa do zrkadla. Nebola spokojná s tým, čo v zrkadle uvidela.

– Cítim sa tak hrozne, vyzerám staro, som tlstá a škaredá. Vážne potrebujem, aby si mi povedal nejaký pekný kompliment.

Tak ju pochválil: – Drahá, tvoj zrak je úplne perfektný.

A hádka sa začala...

Manžel každú noc strašne chrápe. Manželka sa rozhodne vyskúšať návod svojej kamarátky. A v noci, keď jej manžel začne chrápať, nalepi mu pod nos papier od olomouckých „syrečkov“.

Chlap zafrika, prestane chrápať a spýta sa:

– Mária, spíš?

– Nie, nespím.

– Tak sa prikry!

* * *

– Taká som rada, že si konečne doma, vraví žena manželovi.

– Prečo?

– Ľudia v obchode hovorili, že nejaký hlupák spadol s autom do Dunaja.

* * *

Atraktívne sestričky len ťažko namerajú mužským pacientom pulz dostatočne presne.

* * *

Najlepším spôsobom, ako dosiahnuť, aby si vás niekto zapamätal, je požičať si od neho peniaze.

pomôcky: ALOR, DAMA, LISTEN	ostal sám	vlhkomilný ker	metla na vymetanie pece	autor výroku: BUDHA	najvyššia karta	chem. zn. germánia	otočil	neomotaj		nenáročná obilnina	velké množstvo ľudí	štádium vývinu	prevaloval
orgán zraku				mužské meno len					šaty				
3. časť tajničky									buničina predok rožného statku				
priradova- cia spojka						otáčal sa konajú							
domáce meno Emília					hrmot poslúchať, po anglicky						prijímaj tekutinu nedávno		
Elektrárň Nováky (skr.)				gauner pevné časti orga- nizmu						vlastnil veľmi sa ztlostí			
solmizač- ná slabika			nežiadúci radca veľký sud						solmizačná slabika básnik			ostrov v Indonézií	sidlo v Ka- merune
	obidva	žal kríženec kobyly a osla							predložka číslovec hlasu žaby				
mast						polgulovitá klenba chem. zn. cínu							
1. časť tajničky													
meno Delona													potiera

Správne vylúštenie tajničky z č.20 znie: Kto rýchlo súdi bude skoro ľutovať. Knihu posielame Marte Kyselovej z Dolného Kubína.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

5. november 1937 – Hitler si pozval vedúcich činiteľov fašistickej armády a oznámil im, že je pevne rozhodnutý v roku 1938 pripojiť Rakúsko a rozbiť Československo pripojením jeho pohraničia k Nemecku. Prikázal im, aby čo najrýchlejšie pripravili plány na vojenské uskutočnenie týchto akcií.

Na základe týchto smerníc vznikol „Fall Otto“, určený na obsadenie Rakúska a „Fall Grune“, určený na obsadenie Československa. „Je mojím nezmeniteľným rozhodnutím zničiť Československo vojenskou akciou v blízkej budúcnosti“, uviedol v smerniciach vrchného veliteľa brannej moci z 30. mája 1938.

5. november 1938 – Na základe Viedeňskej arbitráže maďarské vojsko začalo obsadzovať južné úzamia Slovenska.

5. november 1944 až 19. február 1945 – V protitankových zákopoch pri obci Kremnička bolo nemeckými vojakmi a slovenskými POHG uskutočnených sedem masových poprav, pri ktorých bolo zavraždených 747 osôb. Medzi obeťami boli zajatí povstaleckí vojaci, partizáni, ilegálni pracovníci, príslušníci americkej a britskej misie, nachádzali sa medzi nimi aj Bulhari, Francúzi, Česi, Chorváti, Maďari, Poliaci, Rumuni, Rusi, Srbi, Ukrajinci a ďalší. Svoj hrob tu našli aj rasovo prenasledovaní občania židovského pôvodu.

6. november 1938 – Tvrdý čechoslovakista Dr. M. Ivánka vyzval čs. ministerského predsedu Syrového, aby vojensky zakročil proti vláde Slovenska a zachránil jednotu „československého národa“!

7. november 2011 – Vo veku 91 rokov zomrela v Brne legendárna čs. odstreľovačka Mária Ljalková-Lastovecká, ktorá mala na východnom fronte 35 úspešných zásahov.

8. november 1938 – Pohltenie slovenských politických strán do Strany slovenskej národnej jednoty. V duchu vtedajšej doby sa to považovalo za ich dobrovoľné zjednotenie.

8. november 1944 – Nemecké vrchné velenie vydalo správu o potlačení SNP.

9. november 1942 – Piloti slovenskej stíhacej letky 13, ktorí absolvovali preškolenie na stíhače Messerschmitt Bf 109 prileteli z Piešťan do Majkopu a boli podriadení nemeckej 52. stíhacej eskadre.

9. november 1995 – V Zohore je odhalený pamätník americkým letcom z 2. svetovej vojny.

10. november 1938 – „Národné zbratanie“. Agrárci, národnári, ľudovci, národní socialisti, živnostníci a fašisti spolu s vedením HSĽS podpísali dohodu o „zjednotení politických strán na Slovensku“, t.j. o likvidácii vlastných strán a o monopolnom postavení HSĽS.

12. november 1947 – Ministerstvo národnej obrany oficiálne vyhlásilo skončenie vojenských akcií proti skupinám UPA (banderovcom) na území ČSR.

14. november 1944 – SS-obersturmbannführer dr. Joseph Witiska je oficiálne vymenovaný za veliteľa bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby na Slovensku a súčasne i za politického referenta veliteľa nemeckých okupačných vojsk.

Opieral sa o svojich päť pohotovostných oddielov (každý po 500 mužov) bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby.

15. november 1944 – V Žiline fašisti popravili komisára 2. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika Antona Sedláčka a v Dubnici obesili Jána Pätoprstého.

16. november 1943 – V boji o Ovruč padol partizánsky veliteľ kpt. Ján Nálepka a ďalších päť členov jeho oddielu. 24. marca prešli Slováci z jeho skupiny do 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR vo Vasilkove. (V roku 2018 – 75. výročie hrdinskej smrti kpt. J. N.)

16. november 1944 – Nemci vydrancovali a vypálili Skýcov.

17. november 1939 – Francúzska vláda a Čs. národný výbor vo Francúzsku uzavreli dohodu o čs. leteckých jednotkách vo Francúzsku, ktorá dopĺňala dohodu o obnovení čs. armády vo Francúzsku z 2. októbra 1939.

17. november 1939 – V Londýne sa ustanovuje Československý národný výbor na čele s prezidentom E. Benešom. Francúzsko ho považuje za zákonnú vládu Československa vo vyhnanstve. Britská vláda ho uznala 20. novembra 1939.

17. november 1951 – Zlúčením Zväzu bojovníkov za slobodu a Zväzu ľudových protifašistických bojovníkov vznikol na celoštátnej konferencii v Prahe Zväz protifašistických bojovníkov.

19. november 1937 – Lord Edward Halifax v besede s Hitlerom dal mu nedvojnásobne najavo, že V. Británia absolútne pripúšťa zmenu európskeho poriadku k čomu náleží aj riešenie otázky Gdanska, Rakúska a Československa. Hlavné je vraj, aby sa tieto zmeny udiali cestou mierovej evolúcie.

19. november 1944 – Tokajík. Tento vojnový zločin patrí k najhorším nacistickým represáliám na Slovensku. Naprv všetkých mužov z dediny sústredili v miestnom kostole, kde ich postrieľali, ženy a deti rozohnali a obec následne vyrabovali a vypálili.

V tento deň Nemci vypálili aj Košarovec a Hrubov.